

09

ACTIVITEITENVERSLAG

**BESTUUR
PLAATSELIJKE BESTUREN**

MINISTERIE VAN HET BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Voorwoord van de directeur-generaal

De gewestelijke beleidsverklaring wil een efficiënte en samenhangende samenwerking met de gemeenten promoten. In die geest heeft het bestuur Plaatselijke Besturen in 2009 zijn opdrachten tot een goed einde gebracht en in die zin wil het ook in de toekomst zijn opdrachten voortzetten. Zoals u kunt lezen in dit verslag, kadert die wil in de visie die het BPB in 2009 ontwikkeld heeft en die de volgende vorm aanneemt: “De plaatselijke besturen organiseren, adviseren, controleren en financieren in een relatie van wederzijds vertrouwen, en daarbij waken over waarden zoals gelijke behandeling, naleving van de wetten, transparantie van de actie.”

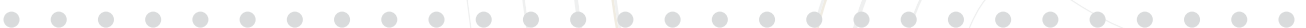
Dit eerste jaarverslag heeft als doel ons bestuur beter bekend te maken, zijn actiekader uitdrukkelijk te formuleren en een zeker aantal nuttige gegevens te verschaffen over de plaatselijke besturen van ons Gewest.

Dit verslag, het resultaat van een samenwerking tussen alle diensten, is zeker voor verbetering vatbaar. Uw opmerkingen, kritiek en suggesties zijn uiteraard welkom op bpb@mbhg.irisnet.be.

Veel leesplezier!

Michel Van der Stichele
Directeur-generaal van het BPB

1 Het Bestuur Plaatselijke Besturen

1.1. Context

Het Bestuur Plaatselijke Besturen is de tak van het Gewest die instaat voor de betrekkingen met de verschillende plaatselijke besturen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het Bestuur is in dit kader actief op een aantal domeinen: toezicht, financiering van de plaatselijke besturen, uitwerking van de organieke regelgeving met betrekking tot de plaatselijke besturen, organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen en advies, en dit zowel naar de gemeenten als naar de gewestelijke overheden toe.

Deze opdrachten worden vervuld ten overstaan van zeer uiteenlopende plaatselijke besturen: de gemeenten uiteraard, maar ook de OCMW's, de politiezones, de intercommunales, de autonome gemeentelijke bedrijven, de verenigingen hoofdstuk XII⁽¹⁾ en XII bis⁽²⁾, de besturen van de erkende erediensten, de georganiseerde vrijzinnige morele dienstverlening en de bergingen van barmhartigheid. In het merendeel van de gevallen worden deze opdrachten vervuld voor rekening van het Brussels Gewest. Voor een aantal competenties is dat voor rekening van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, of de Commissie van de Franse Gemeenschap. Deze veelheid van taken en klanten is het gevolg van de specifieke situatie van Brussel binnen het Belgische institutionele bestel.

Vooreerst hebben de opdrachten van het BPB voor een

groot deel betrekking op taken die de andere gewesten van het land deels of geheel hebben overgeheveld naar de provinciale instelling. Het gaat daarbij hoofdzakelijk over het toezicht op de gemeenten. Deze al oude activiteit bestaat erin na te gaan of de akten van gemeenten conform de normen van het hogere bestuursniveau zijn en niet strijdig zijn met het algemeen belang. Deze bevoegdheid, die vroeger op last van de minister van Binnenlandse Zaken door de provincies werd uitgeoefend, werd geregionaliseerd en wordt nu voor rekening van de Brusselse Gewestregering uitgeoefend door het BPB.

Het administratief toezicht op de gemeenten wordt hoofdzakelijk geregeld door de ordonnantie van 14 mei 1998 en het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 16 juli 1998. Deze beide teksten bepalen onder meer:

- de te volgen procedures voor het toezicht;
- de in acht te nemen termijnen;
- de akten die de gemeenten dienen voor te leggen.

Voor de intercommunales en de politiezones wordt het toezicht voornamelijk geregeld door twee ordonnanties van 19 juli 2001.

Naast het toezicht neemt het BPB, door het ontbreken van een Brussels provinciaal niveau, ook nog andere activiteiten voor zijn rekening die vroeger aan de provincie toekwamen: de financiering van de orthodoxe en islamitische erediensten, de kathedrale kerkfabrieken en de

(1) Verenigingen opgericht door een OCMW, overeenkomstig de hoofdstukken XII en XII bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Deze verenigingen voeren uiteenlopende opdrachten uit: verzorgen van schoolmaaltijden, beheren van een ziekenhuis, herwaarding van bepaalde wijken, enz.

(2) Dit betreft het netwerk van de Brusselse openbare ziekenhuizen "Iris".

morele vrijzinnige bijstand⁽¹⁾, de samenstelling van de jurylijsten voor assisen, de toelating van tombola's, het toezicht op de giften en legaten aan het Rode Kruis, de ondersteuning van het Rechtscollege van het Gewest⁽²⁾.

Verder heeft de bijzondere wet van 13 juli 2001 de bevoegdheid voor het organiseren van de plaatselijke besturen aan de gewesten toegewezen. Dit betekent concreet dat de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de gemeentelijke instellingen sinds 2002 een gewestelijke aangelegenheid zijn⁽³⁾. Met voornoemde bijzondere wet werd ook de reglementering met betrekking tot de gemeenteraadsverkiezingen, de erkende erediensten, de begraafplaatsen en de lijkbezorging gereguleerd.

Het BPB draagt ook bij tot de financiering van de plaatselijke besturen – en vooral dan de gemeenten – door de toekenning van dotaties, waaronder de algemene dotatie, en tal van subsidies, waaronder ook deze voor openbare investeringen. Gezien deze ontwikkelingen kan het bestuur niet meer herleid worden tot zijn historische rol van toezichtsoverheid. Het BPB treedt meer en meer op als begeleider van de Brusselse plaatselijke besturen, en ziet zichzelf als partner van deze besturen. Ten slotte heeft de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, die in Brussel het organieke bestuur

Het BPB als partner: follow-upcomité voor preventieprojecten bij de gemeente Anderlecht.

is voor de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW's), en die ten overstaan van deze centra samen met de gemeenten optreedt als toezichtinstelling, deze opdracht toevertrouwd aan het BPB. Een directie van het bestuur oefent dit toezicht dus uit onder het gezag van het Verenigd College. In dat verband worden

de akten van de OCMW's ter controle overgemaakt aan het BPB, parallel met het toezicht dat de gemeenten ter zake uitoefenen.

Het BPB vervult daarnaast een rol op het vlak van de subsidiëring van de gemeentelijke sportinfrastructuur in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze subsidiëring behoort tot de bevoegdheden van de Franse Gemeenschapscommissie.

Deze verscheidenheid aan taken heeft het BPB niet belet een gemeenschappelijke visie te ontwikkelen, met name:

De plaatselijke besturen organiseren, adviseren, controleren en financieren in een relatie van wederzijds vertrouwen, en daarbij waken over waarden zoals gelijke behandeling, naleving van de wetten, transparantie van de actie.

Deze visie werd vertaald naar negen opdrachten:

- Nagaan of de beslissingen van de plaatselijke besturen wettelijk zijn en in overeenstemming zijn met het algemeen belang.
- De regelgeving uitwerken wat de organisatie van de plaatselijke besturen en interne aangelegenheden betreft en toezien op de implementatie ervan.
- Zorgen voor de algemene financiering van de gemeenten en van bepaalde instellingen van de erediensten en de morele vrijzinnige bijstand.
- Zorgen voor de financiering van de investeringen van algemeen belang en van bepaalde specifieke activiteiten van de gemeenten.
- Het gewestelijk beleid in de gemeenten uitvoeren: Brussels preventie- en veiligheidsplan, gelijkheid van kansen, enz.
- De ordonnantie van 8 april 1993 houdende oprichting van het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de gemeentelijke thesaurieën toepassen.
- De bevoegdheden op het vlak van binnenlandse zaken uitoefenen die het gevolg zijn van de splitsing van de provincie Brabant.
- De gemeenteraadsverkiezingen organiseren.
- De plaatselijke besturen, de Regering of andere partners adviseren en informeren via het beheren en verspreiden van kennis.

(1) De financiering van de andere erkende erediensten is ten laste van de gemeenten.

(2) Het Rechtscollege vervult de rechtsprekende opdrachten die bij de provincies verricht worden door de provinciale deputaties en colleges.

(3) Voor meer informatie wordt verwezen naar de basistekst: art. 6, § 1, VIII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

1.2. Organisatie van het BPB in 2009

Naast de centrale ondersteunende diensten van de Algemene Directie (secretariaat, agendadienst, begroting, interne controle, informatica en internationale betrekkingen) is het BPB onderverdeeld in twee grote afdelingen:

- Het Toezicht staat hoofdzakelijk in voor de historische opdracht van toezicht op de Brusselse plaatselijke besturen inzake wettelijkheid en algemeen belang. De verschillende directies hebben elk een onderwerp toegewezen gekregen. Alleen het toezicht op de OCMW's volgt deze verdeling niet. In tegenstelling tot het toezicht op de andere plaatselijke besturen, dat valt onder de Gewestregering, is het toezicht op de OCMW's een bevoegdheid van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Naast het toezicht op de akten van de plaatselijke besturen, voeren deze directies de volgende opdrachten uit:
  - De directie Juridische Zaken helpt, samen met de andere directies, de regelgeving en wetgeving op te stellen inzake de plaatselijke besturen (organieke macht). De directie staat ook in voor de meeste vroegere provinciale taken en speelt een belangrijke rol in de voorbereiding en de organisatie van de gemeenteverkiezingen. Ze houdt verschillende registers bij, zoals de lijst van de gemeentemandatarissen.
  - De directie Financiën onderzoekt de financiële documenten van alle plaatselijke besturen en stelt regelmatig analyses op. Ze neemt deel aan diverse werkgroepen binnen en buiten het gewest en aan het werk van de Gewestelijke Commissie voor de gemeentelijke boekhouding, en ze wordt belast met het opstellen van rondzendbrieven met boekhoudkundige en financiële instructies voor de plaatselijke besturen.

- De directie Overheidsopdrachten zet zich in voor vorming en advies. Ze neemt deel aan het werk van de Federale Commissie voor Overheidsopdrachten en werkt aan de publiek-private samenwerkingen.
- De directie Gemeentepersoneel volgt de vakbondsonderhandelingen die plaatsvinden in het Comité C. Ze behandelt de dossiers voor de toekenning van burgerlijke eretekens en eervolle onderscheidingen aan het gemeentepersoneel.
- De directie Toezicht op de OCMW's houdt toezicht op de akten van de OCMW's, op alle vlakken: personeel, financiën, overheidsopdrachten, algemene zaken.
- Steun aan de gemeenten omvat de taken met betrekking tot de financiering van de plaatselijke besturen:
  - De directie Gesubsidieerde werken subsidieert openbare investeringen. Die subsidies worden hoofdzakelijk toegekend in het kader van een driejarig investeringsplan.
  - De directie Specifieke Initiatieven beheert het gewestelijke beleid inzake preventie en kent subsidies toe aan de gemeenten voor preventie en voor andere zaken, zoals de baremaverhogingen van het personeel van de gemeenten en de OCMW's of gelijke kansen. Ze oefent ook toezicht uit op het gesubsidieerde gemeentepersoneel en op het personeel van de politiezones.
  - Naast de toezichtopdrachten verdeelt de directie Financiën ook de dotaties aan de gemeenten en betaalt die uit.

Naast deze twee grote afdelingen is er de Gewestelijke Inspectie. Dit is een externe dienst die moet toezien op de uitvoering en naleving door de gemeenten en de OCMW's van de leenovereenkomsten die werden afgesloten met het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds voor de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT).

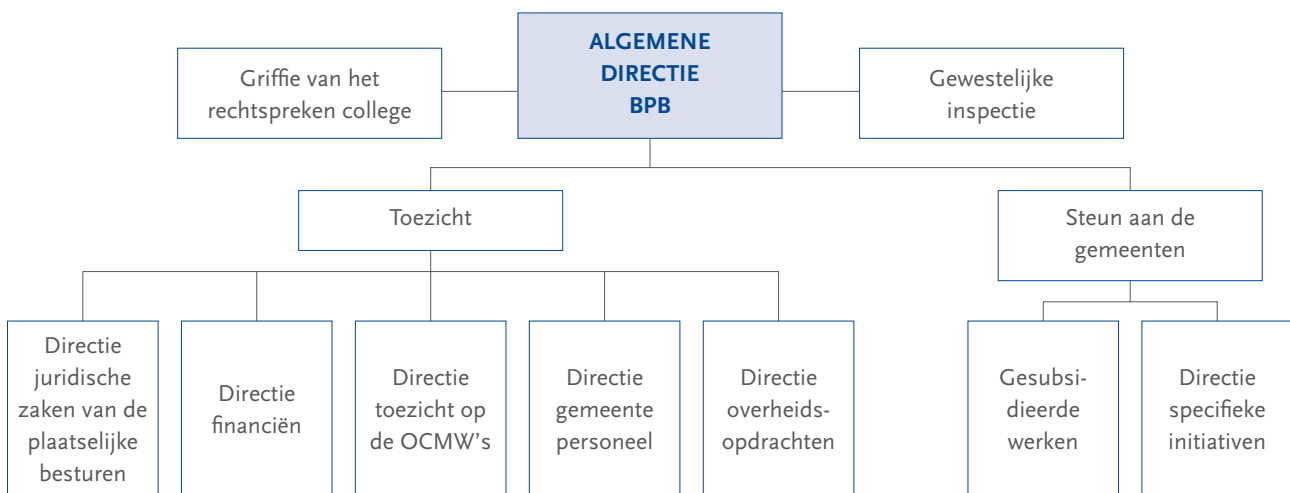
Binnen de gesubsidieerde werken

Het doel is om de gemeenten en OCMW's met een begrotingstekort te helpen door hen thesaurieleningen toe te kennen, in ruil voor de opstelling en naleving van een financieel plan. In dit geval ziet een gewestelijke inspecteur erop toe dat het plan wordt nageleefd bij de gemeente of het OCMW. Hoewel het BGHGT een autonome administratieve instelling is, beschikt het niet over eigen personeel. Het is dus het BPB dat, ten gevolge van overgangsbepalingen die nog steeds van kracht zijn, instaat voor het fonds.

Tot slot is er het rechtscollege, een orgaan dat hoofdzakelijk belast wordt met de validering van de gemeenteraadsverkiezingen, de verkiezingen van de raden van de OCMW's en de politieraden, de juridische geschillen rond vervangingen en van de beslissingen tot afzetting

van de leden van de voornoemde raden, de beslissing in de geschillen tussen de OCMW's aangaande de tenlasteneming van de bijstandskosten toegekend aan de burgers en in de geschillen met betrekking tot het beheer van de gemeentelijke ontvangers of van de OCMW's. Het BPB staat in voor de administratieve ondersteuning van het rechtscollege.

Personeel per directie en per niveau dat effectief aanwezig was op 1 januari 2010, in absolute cijfers⁽¹⁾.

Bron: interne gegevens BPB

Directie	Niv. A	Niv. B	Niv. C	Niv. D	Niv. E	Totaal
Gemeentepersoneel	4	2	3			9
Financiën	4		2			6
Overheidsopdrachten	5	1	3			9
Gesubsidieerde werken	4	1	1	2		8
Specifieke initiatieven	5	2	2	1		10
Toezicht op de OCMW's	5	3	6	1	1	16
Juridische zaken	5		1	1		7
Gewestelijke inspectie	12		1			13
Algemene directie	5	1	4	1	1	12
Totaal	49	10	23	6	2	90

(1) Worden niet meegerekend: de personeelsleden die op die datum gedetacheerd zijn of een opdracht vervullen bij een andere instelling en de personeelsleden die al meer dan zes maanden afwezig zijn wegens ziekte of om persoonlijke redenen. Worden wel meegerekend: de personeelsleden van andere instellingen die ter beschikking gesteld zijn van het BPB.

1.3. Grote transversale projecten

Ongeacht de directie werd 2009 gekenmerkt door vijf grote transversale projecten:

- **De bestaande databanken optimaliseren.** Er wordt almaar vaker een beroep gedaan op het bestuur om advies te geven en om veel vragen om informatie en parlementaire vragen te beantwoorden. Dit toenemende belang van de adviesopdracht heeft tot gevolg dat het bestuur over betrouwbare en regelmatig bijgewerkte databanken moet beschikken, zowel op het vlak van het gemeentepersoneel als op het vlak van de financiën van de plaatselijke besturen of de gemeentebelastingen. Er is een virtuele bibliotheek opgestart die toegankelijk is voor de diverse directies, om documentatie te delen, bijvoorbeeld op juridisch vlak of wat rechtspraak betreft. Ook in 2010 zal de bibliotheek continu bijgewerkt worden.
- **De modernisering van de computertoepassing opstarten.** Door de opkomst van databanken, meer gedetailleerde zoekacties bij de behandeling van de dossiers en de evolutie van de wetgeving moeten de gebruikte toepassingen waar nodig aangepast worden, nu al meer dan vijftien jaar. In 2009 is een 'businessanalyse' opgestart, voorafgaand aan de ontwikkeling van een nieuwe toepassing. De testfase van het programma, waarmee authentieke documenten elektronisch kunnen worden verzonden tussen de gemeenten en het bestuur, wordt in 2010 voortgezet. Het ontwerp van toepassing voor de administratieve en budgettaire follow-up van de gesubsidieerde werken (TRASU) is in 2009 stopgezet na de beëindiging van de functionele analyse.
- **De beheerstools integreren die zijn ingevoerd bij het Ministerie.** In 2008 heeft het Ministerie zich uitgerust met operationele plannen, die de activiteiten van elke directie een jaar lang aangeven. Voor het tweede jaar heeft het BPB volop meegeholpen bij de opstelling van die plannen en daarna bij de evaluatie ervan op het eind van het jaar. Tijdens de laatste vier maanden van 2009 hebben de directies Gesubsidieerde Werken, Specifieke Initiatieven en Toezicht op de OCMW's, en daarnaast de algemene directie, hun boordtabellen ook gewijzigd in het kader van een grotere operatie die het hele Ministerie betrof. Die boordtabellen bestaan uit indicatoren waardoor we ons kunnen richten op

essentiële elementen om bepaalde taken te verwezenlijken en die elementen onder controle kunnen houden via maatregelen die de directie waarschuwen bij problemen. Tot slot heeft elke directie en ook het bestuur in zijn geheel een vijfjaarlijkse balans opgesteld voor de periode 2004-2008, een samenvatting bevatten van de acties die gevoerd zijn tijdens de voorbije legislatuur en toekomstperspectieven geven in hun respectievelijke sectoren.

- **De doelstellingen, opdrachten en taken van het BPB opnieuw omschrijven in een geest van transversaliteit en de acties rangschikken volgens prioriteit.** Naast de invoering van de nieuwe beheerstools heeft het BPB zijn opdrachten opnieuw omschreven (cf. § 1.1.) om meer rekening te houden met de evolutie van zijn activiteitssector. Deze opdrachten zijn omgezet in een nieuw referentiekader voor het bestuur, dat voor elke opdracht de procedures en taken omschrijft die uitgevoerd moeten worden. Dit referentiekader is transversaal opgesteld door de verschillende directies samen. Het transversale werk wordt in 2010 voortgezet om de activiteiten van het bestuur samenhangender te maken.
- **De verordeningen van de gemeenteraden online plaatsen.** In overeenstemming met de ordonnantie van 29 mei 2008 publiceert het BPB sinds september 2009 de gemeentelijke verordeningen op het platform 'iris-box'. Overigens gaat het BPB verder met het online plaatsen van de gemeentelijke belastingverordeningen op de gewestelijke portaal-site, een initiatief dat het bestuur sinds 2006 uitvoert.

2 Het landschap van de Brusselse plaatselijke besturen

2.1. De plaatselijke besturen

De Brusselse plaatselijke besturen tellen heel wat instellingen van uiteenlopende aard, die onderhevig zijn aan wijzigingen.

Op 31 december 2009 telden we:

- 19 gemeenten (en daarbinnen 8 openbare nutsbedrijven)
- 19 openbare centra voor maatschappelijk welzijn
- 6 politiezones
- 8 'gewestelijke' intercommunales en 8 'interregionale' intercommunales
- 2 autonome gemeentebedrijven
- 6 verenigingen hoofdstuk XII (cf. uitleg §. 1.1.)
- 6 verenigingen hoofdstuk XII bis (cf. uitleg § 1.1.)
- 110 katholieke kerkfabrieken
- 12 protestantse kerkfabrieken
- 1 anglicaanse kerkfabriek
- 18 orthodoxe kerkfabrieken
- 9 joodse gemeenschappen
- 5 islamitische gemeenschappen
- 2 instellingen voor vrijzinnige morele dienstverlening
- 1 pandhuis

2.2. Het personeel van de plaatselijke besturen

2.2.1. Het personeel van de gemeenten

Aantal personeelsleden per gemeente, per geslacht, per onderverdeling brusselaars/pendelaars en statutairen/andere.

Bron: bijlagen bij de begrotingen van de gemeenten voor 2009

Gemeente	Totaal VTE	% mannen - % vrouwen	% brusselaars	% statutairen
Anderlecht	1195	50-50	59	44
Brussel	3752	47-53	65	62
Elsene	1234	47-53	73	33
Etterbeek	568	51-49	69	58
Evere	376	50-50	64	56
Ganshoren	169	44-56	63	53
Jette	493	40-60	72	43
Koekelberg	235	55-45	74	25
Oudergem	344	47-53	78	68
Schaarbeek	1020	57-43	74	49
Sint-Agatha-Berchem	237	37-63	71	28
Sint-Gillis	683	50-50	79	27
Sint-Jans-Molenbeek	1049	48-52	76	32
Sint-Joost-ten-Node	542	44-56	59	39
Sint-Lambrechts-Woluwe	740	48-52	75	43
Sint-Pieters-Woluwe	444	44-56	67	42
Ukkel	998	38-62	56	45
Vorst	642	40-60	64	56
Watermaal-Bosvoorde	230	52-48	74	59

2.2.2. Het personeel van de OCMW's

Aantal personeelsleden in voltijdse equivalenten (VTE) in de Brusselse OCMW's en het percentage vrouwen, Brusselaars en statutairen. Dat houdt ook de mensen in die tewerkgesteld zijn in het kader van 'artikel 60'⁽¹⁾, behalve voor de OCMW's van Brussel, Jette, Koekelberg, Schaarbeek en Sint-Pieters-Woluwe. In Sint-Lambrechts-Woluwe werd het verzorgend en paramedisch personeel overgenomen door de vzw "Wolusocial".

Bron: bijlagen bij de begrotingen voor 2010 van de OCMW's, behalve voor Etterbeek (2009). Voor Sint-Gillis is de onderverdeling niet meegegeeld.

OCMW's	Totaal VTE	% mannen - % vrouwen	% brusselaars	% statutairen
Anderlecht	400	40-60	75	49
Brussel	1538	34-66	58	31
Elsene	387	37-63	65	25
Etterbeek	357	31-69	78	18
Evere	191	25-75	71	26
Ganshoren	84	25-75	62	66
Jette	166	24-76	62	26
Koekelberg	92	20-80	67	15
Oudergem	127	21-79	72	29
Schaarbeek	468	32-68	66	53
Sint-Agatha-Berchem	135	18-82	66	27
Sint-Gillis	292	N.A.	N.A.	N.A.
Sint-Jans-Molenbeek	761	41-59	75	21
Sint-Joost-ten-Node	301	41-59	74	16
Sint-Lambrechts-Woluwe	75	33-67	53	18
Sint-Pieters-Woluwe	203	27-73	76	23
Ukkel	547	31-69	69	7
Vorst	227	21-79	71	16
Watermaal-Bosvoorde	139	30-70	76	26

(1) Artikel 60, §7 van de organieke wet betreffende de OCMW's geeft aan de OCMW's de opdracht om alle nodige maatregelen te nemen om een begunstigde een betrekking te bezorgen als hij het bewijs moet leveren, van een periode van tewerkstelling om het volledige voordeel van bepaalde sociale uitkeringen te verkrijgen of teneinde de werkervaring van de betrokkene te bevorderen.

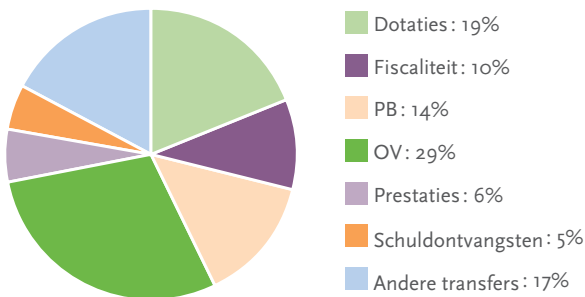
2.3. De financiën van de plaatselijke besturen

2.3.1. De gemeenten

Onderverdeling van de ontvangsten (18 gemeenten zonder Brussel-Stad: het aanzienlijke gewicht van Brussel-Stad zou de onderverdeling minder significant maken).
OV = onroerende voorheffing, PB = Personenbelasting.

Bron: interne gegevens bij het BPB

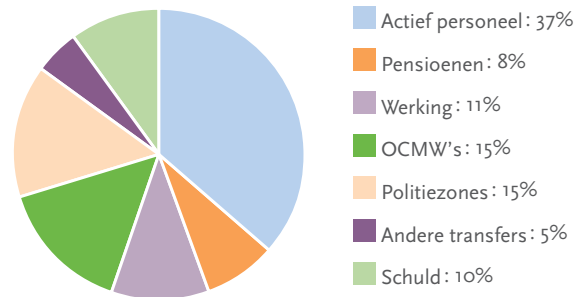
Onderverdeling van de gewone ontvangsten
(zonder Brussel-Stad) - 2009

Onderverdeling van de uitgaven (18 gemeenten zonder Brussel-Stad).

Bron: interne gegevens bij het BPB

Onderverdeling van de gewone uitgaven
(zonder Brussel-Stad) - 2009

De begrotingen op het eind van het jaar tonen aan dat bij zeven gemeenten voor het eigen dienstjaar een tekort is ontstaan, van in het totaal 6,5 miljoen euro. De analyse van de rekeningen van 2009 zal die resultaten moeten bevestigen, maar het is duidelijk dat de meeste Brusselse gemeenten een tekort zouden hebben zonder de jaarlijkse bijkomende gewestelijke steun van 30 miljoen, die ingevoerd is krachtens de ordonnantie van 19 juli 2007. Het gecumuleerde resultaat, waaraan we de reserves moeten toevoegen die in de loop der jaren zijn opgebouwd, geeft dan weer een overschot weer van meer dan 160 miljoen.

In 2009 legden de gemeenten Anderlecht en Jette nog een gecumuleerd tekort voor. Nochtans heeft het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT –cf. § 4.8.) hen op het eind van het jaar voor tien miljoen euro leningen toegekend, een verrichting die de gemeenten niet hebben kunnen budgetteren wegens tijdsgebrek.

Structuur van de ontvangsten en de uitgaven in de aangepaste begroting voor 2009 van de Brusselse gemeenten.

Gewijzigde begrotingen voor 2009	Anderlecht	Brussel	Elsene	Eiterbeek	Evere	Ganshoren	Jette	Koekelberg	Oudergem	Schaarbeek
ONTVANGSTEN										
Prestaties	7 753 653	41 183 498	11 303 677	4 422 732	3 473 938	814 093	4 630 779	998 760	2 872 966	7 560 889
Overdrachten	116 156 923	445 149 481	117 974 038	60 920 570	45 332 651	21 112 184	52 856 621	20 981 951	31 525 016	142 858 435
Schuld	4 517 100	16 554 085	10 442 591	2 491 170	3 024 825	1 057 995	2 158 501	1 517 409	4 092 754	5 647 859
TOTAAL ONTVANGSTEN zonder gesubs. ondev.	128 427 676	502 887 064	139 720 306	67 834 472	51 831 394	22 984 272	59 645 901	23 498 120	38 490 735	156 067 183
UITGAVEN										
Personeel	61 398 356	182 223 427	65 594 221	27 779 818	22 716 384	8 883 844	26 385 099	11 181 688	18 856 577	62 361 239
Werkling	13 825 222	68 871 437	18 133 596	7 778 810	6 208 841	1 862 858	6 058 686	2 248 306	3 800 302	12 531 515
Overdrachten	43 317 759	187 192 528	43 848 470	22 140 807	20 448 294	9 288 359	18 458 204	8 381 793	11 109 540	67 931 975
Schuld	12 260 740	66 195 273	14 098 159	8 612 498	3 443 869	2 092 550	8 697 101	1 685 359	5 159 534	13 110 214
TOTAAL UITGAVEN	130 797 077	504 482 665	141 674 445	66 311 933	52 817 388	22 127 612	59 599 090	23 497 146	38 925 953	155 934 943
RESULTAAT EIGEN DIENSTJAAR	-2 369 401	-1 593 600	-1 954 140	1 522 539	-985 994	856 661	46 811	974	-435 218	132 240
Vroegere dienstjaren	-5 529 960	19 984 763	20 974 351	7 094 604	6 021 932	1 837 921	-5 066 279	17 337 892	1 313 567	24 488 450
Overboekingen ontvangsten	370 000	100 000	164 627	0	0	0	0	0	1 678 795	2 911 189
Overboekingen uitgaven	0	0	2 268 834	500 000	0	0	0	10 103 611	1 678 795	16 155 650
GEWONNEN RESULTAAT	-7 529 361	18 489 163	16 916 005	8 117 143	5 035 938	2 694 582	-5 019 468	7 235 254	878 349	11 376 229
Gewone reserves (rekening 2008)	1 053 059	5 000 000	8 233 244	1 412 286	1 239 468	3 718	0	74 368	15 485 146	2 369 748
Gewijzigde begrotingen voor 2009										
ONTVANGSTEN										
Prestaties	1 943 266	4 591 851	3 405 000	5 098 226	7 037 305	4 322 447	6 771 386	3 472 402	2 303 184	123 960 052
Overdrachten	23 553 634	75 748 578	95 677 695	54 962 530	58 497 588	42 786 224	81 495 179	60 158 465	31 701 083	1 579 248 825
Schuld	1 027 540	3 917 042	5 125 000	3 137 211	4 036 459	2 880 830	4 807 011	2 375 100	1 607 731	80 418 213
TOTAAL ONTVANGSTEN zonder gesubs. ondev.	26 324 439	84 257 471	104 207 695	63 197 966	69 571 353	49 989 501	93 073 576	66 005 967	35 611 998	1 783 627 090
UITGAVEN										
Personeel	9 950 850	35 513 434	43 453 249	27 043 550	31 892 387	24 895 170	47 006 790	33 769 240	16 021 627	756 926 950
Werkling	3 423 397	9 316 134	10 771 980	7 893 400	9 417 241	6 136 441	10 072 118	7 470 883	4 533 302	210 346 469
Overdrachten	9 007 806	28 468 708	41 115 191	20 881 078	22 314 907	13 799 489	30 113 642	24 009 430	11 300 296	633 123 276
Schuld	3 829 698	9 164 279	8 742 450	6 918 869	5 728 044	3 768 177	8 440 631	4 705 710	3 082 994	189 736 150
TOTAAL UITGAVEN	26 213 751	82 462 555	104 082 870	62 736 897	69 352 579	48 599 278	95 633 181	69 955 263	34 928 219	1 790 132 845
RESULTAAT EIGEN DIENSTJAAR	110 688	1 794 917	124 825	461 069	218 774	1 390 223	-2 559 605	-3 949 266	683 779	-6 505 755
Vroegere dienstjaren	1 505 720	38 572	8 656 153	14 691 904	144 524	7 993 137	7 465 708	9 524 624	2 846 517	141 254 101
Overboekingen ontvangsten	52 406	1 700 000	0	0	0	148 500	0	1 290 070	0	8 415 497
Overboekingen uitgaven	0	1 700 000	1 271 463	40 000	0	1 666 500	0	438 859	0	35 823 622
GEWONNEN RESULTAAT	1 668 814	1 835 489	7 509 515	15 112 974	363 297	7 795 360	4 906 103	6 866 398	3 091 437	107 340 221
Gewone reserves (rekening 2008)	0	0	6 663 193	619 734	2 205 000	4 367 362	0	9 010 338	0	57 736 663

2.3.2. De OCMW's

Totale uitgaven van de OCMW's, voorzien in de aangepaste begroting voor 2009, in euro. Het respectievelijke aandeel van de personeelsuitgaven en de herverdelingsuitgaven (sociale toelagen) wordt ook vermeld.

OCMW's	Totaal uitgaven aangepaste begroting 2009	Aandeel personeelsuitgaven in %	Aandeel herverdelingsuitgaven in %
Anderlecht	68.464.319	31,3	63,1
Brussel	205.248.200	38	44,9
Elsene	55.136.000	41,7	50
Etterbeek	33.809.706	49,3	40,5
Evere	21.221.312	42,6	47,3
Ganshoren	112.301.200	59,6	25,3
Jette	28.523.812	37,9	52,7
Koekelberg	11.397.700	40,7	51
Oudergem	12.319.671	52,3	37,5
Schaarbeek	90.547.113	36,2	57,7
Sint-Agatha-Berchem	12.630.678	57	31,7
Sint-Gillis	48.954.846	40,8	52,6
Sint-Jans-Molenbeek	77.309.815	30,5	64
Sint-Joost-ten-Node	34.621.791	32,9	57,1
Sint-Lambrechts-Woluwe	20.414.393	42,2	41,5
Sint-Pieters-Woluwe	17.196.111	54,6	29,5
Ukkel	38.894.617	51,2	37
Vorst	29.906.808	41,3	49,7
Watermaal-Bosvoorde	14.883.739	52,1	33,5
Gemiddelde		43,8	45,6

Als we deze tabel bekijken, kunnen we twee groepen OCMW's onderscheiden. In een eerste groep is het aandeel van de herverdelingsuitgaven (sociale steun) het grootst. Het gaat om OCMW's met een aanzienlijk aantal leefloners en mensen die het equivalente leefloon krijgen, zoals Sint-Jans-Molenbeek, Anderlecht en Schaarbeek. In een tweede groep wegen voornamelijk de personeelsuitgaven door, waardoor de vaste kosten een relatief groter aandeel voor hun rekening nemen, gezien het kleinere aantal steuntrekkers: Ganshoren, Sint-Pieters-Woluwe, Sint-Agatha-Berchem.

Het is interessant om de voorstelling van de aangepaste begroting voor 2009 te koppelen aan een vergelijking van de boekhouding van 2000 tot 2008. Dan vallen fundamentele tendensen op. Zo is het relatieve aandeel van de herverdelingsuitgaven gemiddeld continu gestegen: in 2000 was het goed voor 40,1% van de uitgaven van

de Brusselse OCMW's. In 2008 bedroeg dit aandeel 44,4%. Die stijging valt ook op in brutocijfers: tussen 1 januari 2000 en 1 januari 2008 is het aantal leefloners en mensen die het equivalente leefloon ontvangen gestegen van 19.321 tot 32.425, een toename van meer dan 60% dus, terwijl de globale bevolking in diezelfde tijd maar met ongeveer 9% is toegenomen. Dat wijst op een verpaupering van de Brusselse bevolking.

Hoewel het relatieve aandeel van de personeelsuitgaven weinig geëvolueerd is, zijn die uitgaven aanzienlijk gestegen in absolute cijfers: gemiddeld + 8% per jaar sinds 2000. Meerdere verklaringen kunnen aangevoerd worden: indexeringen, salarisherzeningen, indienstneming van personeel om de sterke stijging van het aantal dossiers het hoofd te bieden, verschuiving van bepaalde begrotingsposten die verband houden met 'professionele re-integratie' van de categorie 'herverdelingsui-

tgaven' naar de categorie 'personeelsuitgaven', extra aanwervingen van artikel 60-werknemers (cf. § 2.2.2.) De ontvangsten van de OCMW's moeten altijd overeenkomen met de uitgaven in de begroting. De correctie gebeurt via de variatie van de gemeentelijke bijdrage. Op dit vlak vertegenwoordigden de inkomsten uit prestaties gemiddeld 18% van de ontvangsten in 2000, tegenover 15,5% in 2008. De transfers (in het bijzonder de dotatie van de gemeente en de subsidies) droegen in 2000 gemiddeld voor 42,8% bij tot de ontvangsten. Dit aandeel stijgt tot gemiddeld 53,1% in 2008. Die verandering is te wijten aan het toenemend aantal steuntrekkers. Aangezien die gedeeltelijk gesubsidieerd worden door de federale overheid, leidt hun aanzienlijke toename tussen 2000 en 2008 automatisch tot een stijging van het relatieve aandeel van transfers in de begroting van de OCMW's.

2.4. De wetswijzigingen

De verschillende directies van het BPB helpen de wetgeving in hun activiteitssector opstellen en wijzigen. In 2009 zijn meerdere belangrijke projecten afgesloten, andere zijn nog in wording.

2.4.1. Het plaatselijk bestuursplan

De ordonnantie van 5 maart 2009, tot wijziging van de nieuwe gemeentewet voert een plaatselijk bestuursplan in. Via dit plan wil de regering de plaatselijke bestuursmethodes moderniseren om de kwaliteit van de gemeentelijke openbare dienstverlening aan de burger te verbeteren. De taken van de gemeente worden immers gekenmerkt door een steeds grotere specialisatie en ook het technische karakter en de complexiteit ervan

nemen toe, wat vraagt om meer boekhoudkundige en budgettaire discipline.

Het plaatselijke bestuursplan, dat in 2009 is goedgekeurd, voorziet vier grote hervormingen:

- de gemeenten efficiënte beheersinstrumenten bezorgen;
- de dienstverlening aan de bevolking verbeteren;
- de plaatselijke democratie opwaarderen;
- een dynamische administratie en gemotiveerd personeel.

Het is de taak van het bestuur Plaatselijke Besturen om die verschillende maatregelen in te voeren en ze later te controleren.

1. Efficiënte bestuursinstrumenten

- **Uitwerking van een driejarenplan:** dit plan omvat twee documenten, namelijk een oriëntatienota over de fundamentele richtlijnen die vastgelegd zijn voor drie jaar en een beheersplan dat de oriëntatienota voorstelt in begrotingstermen, in de vorm van schattingen en voorspellingen. Het driejarenplan maakt deel uit van de begroting, dat onderworpen is aan het goedkeuringstoezicht.
- **Oprichting van het directiecomité:** bij elke gemeentelijke administratie wordt een directiecomité opgericht, die bestaat uit de hoogste gemeentebambtenaren: de gemeentesecretaris, de adjunct-gemeentesecretaris, de gemeentelijke ontvanger, de HR-directeur en iedereen die afhangt van het directe hiërarchische gezag van de gemeentesecretaris en verantwoordelijk is voor het beheer van een dienst, op voorwaarde dat elke dienst maar één keer vertegenwoordigd is in deze stuurgroep. De groep is de link tussen de politieke besluitvorming en de uitvoering ervan bij de administratie, en waakt over de communicatie tussen en de organisatie en werking van de verschillende diensten.
- **Taken van de gemeentesecretaris:** de bij wet bepaalde lijst met taken wordt aangevuld met een nieuwe paragraaf die niet-limitatief opsomt waaruit die taken kunnen bestaan. De gemeentesecretaris krijgt een nieuwe bevoegdheid om het personeel minimale disciplinaire straffen op te leggen. Om de relaties tussen de overheid en de administratie te vergemakkelijken moet de gemeentesecretaris met het college een overeenkomst sluiten, die in een nota zal worden opgenomen.

- **Verantwoordelijkheid van de gemeentelijke ontvanger:** vanaf nu wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de klassieke taken van de ontvanger, die hij op eigen verantwoordelijkheid vervult, en de andere taken die het college hem kan toevertrouwen, maar die hij vervult onder het gezag van het college, zonder er persoonlijk verantwoordelijk voor te zijn.
- **Invoering van de graad ‘human resources manager’:** de nieuwe graad ‘human resources manager’ wordt ingevoerd. De manager komt onder het hiërarchische gezag te staan van de gemeentesecretaris, met wie hij een tandem vormt voor de materiële uitvoering van de beslissingen inzake het personeel.
- **Invoering van het mandaat en de evaluatie voor de wettelijke graden:** de gemeenten krijgen de mogelijkheid om hun secretaris en/of ontvanger aan te werven in het kader van een mandaat dat acht jaar duurt. In de nieuwe gemeentewet wordt het gemeenschappelijke kader uitgewerkt voor de gemeenten die ervoor zouden kiezen dit mandaat te gebruiken. Als een gemeente beslist om haar secretaris en haar ontvanger niet op basis van een mandaat aan te werven, moet zij die wettelijke graden toch evalueren, wat voordien niet het geval was.

2. Verbetering van de dienstverlening aan de bevolking

Er wordt expliciet bepaald dat de gemeenten een administratie ter beschikking moeten stellen van hun bevolking waarvan de methodes en de openingsuren aangepast moeten zijn aan de levenswijze van hun medeburgers. Zo moeten de gemeentediensten minstens één keer per week open zijn buiten de kantooruren. Bovendien moet de gemeente diensten aanbieden die toegankelijk zijn via het internet.

3. Opwaardering van de plaatselijke democratie

Daartoe worden vier maatregelen genomen:

- opwaardering van de rol van de commissies;
- invoering van participatieve begrotingen;
- aanwezigheid van de OCMW-voorzitter op de vergaderingen van de gemeenteraad en van het college;
- publicatie van de documenten op de website van de gemeente

4. Dynamiek van het bestuur en motivatie van de personeelsleden

Alle personeelsleden die de gemeenten aanwerven,

moeten een opleiding volgen over de werking van de plaatselijke administraties. De gemeenten zijn verplicht om een organogram van het personeel op te stellen.

2.4.2. Het Brusselse gemeentekieswetboek

In oktober 2009 heeft het bestuur een toekomstige wijziging van het Brusselse gemeentekieswetboek voorbereid. De voorgestelde wijzigingen komen voort uit verschillende inspiratiebronnen:

- de opmerkingen en suggesties in het verslag van de directie Juridische Zaken naar aanleiding van de verkiezingen van 2006;
- de wijzigingen die de federale wetgevende macht heeft aangebracht in de kieswetgeving voor de organisatie van de federale verkiezingen in 2007 en de regionale en Europese verkiezingen in 2009;
- de innovaties die de Waalse gewestelijke wetgever heeft doorgevoerd op het vlak van verkiezingen, in de code voor lokale democratie.

Het beoogde doel is om de regels die van toepassing zijn, ongeacht het soort verkiezingen, zoveel mogelijk te doen overeenstemmen, om verwarring bij de kiezers te vermijden en om de taak van de gemeenten, die belast worden met de praktische organisatie van alle verkiezingen, te vergemakkelijken.

2.4.3. Ordonnantie van 30 april 2009 tot wijziging van de ordonnantie van 16 juli 1998 betreffende de toekenning van subsidies om investeringen van openbaar nut aan te moedigen

Deze wetgeving bepaalt de criteria voor de toekenning van subsidies voor openbare investeringen door de gemeenten, en verduidelijkt de procedure ervan. Naast een modernisering zijn meerdere wijzigingen aangebracht, die de gewestelijke mogelijkheden om hulp te bieden uitbreiden en de behoeften van de gemeenten beter dekken:

- mogelijkheid om investeringen in begraafplaatsen, crematoria of columbaria te subsidiëren buiten het grondgebied van het Gewest;
- uitbreiding van de subsidieerbare investeringen (ecologische gevolgen, restauratie van kunstwerken, aankoop van gebouwen voor de begraafplaatsen, ...);

- mogelijkheid om investeringen inzake openbare verlichting te subsidiëren die toevertrouwd zijn aan Sibelga;
- precisering van de ontvankelijkheidsvoorwaarden van de subsidieaanvragen;
- afschaffing van de minimale drempel van 75.000 euro voor de driejarige ontwikkelingsdotatie (DOD) en de studies;
- mogelijkheid voor de regering om bijkomende ontvankelijkheidsvoorwaarden te bepalen inzake openbare verlichting en energieprestaties;
- verhoging van de subsidiëringsgraden;
- overweging van de bijkomende hoeveelheden in de afrekeningen;
- boekhoudkundige vastlegging vanaf het begin van de periode van drie jaar.

2.4.4. Begraafplaatsen en lijkbezorging

Het bestuur heeft de uitvoeringsvoorschriften onderzocht van de ordonnantie van 13 december 2007 tot wijziging van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging met het oog op een waardige behandeling van het stoffelijk overschot van levenloos geboren foetussen.

3 De toezichtsactiviteit

Toezicht als regale activiteit

Het toezicht overheerste vroeger de opdrachten van het BPB, maar wordt vanaf nu meer gezien als een belangrijk element van een geheel – het beleid inzake plaatselijke besturen – dat ook andere elementen omvat.

Het toezicht is de tegenhanger van de autonomie die wordt toegekend aan de gedecentraliseerde plaatselijke besturen. De beslissingen die deze plaatselijke overheden nemen, worden gecontroleerd door de hogere autoriteit om te waken over de wettelijkheid ervan en over het algemene belang. We onderscheiden:

- het gewone toezicht op de akten van de plaatselijke besturen die onder het plaatselijke belang vallen. Dit is de controle van het plaatselijke beheer in het algemeen.
- het specifieke toezicht dat georganiseerd wordt door een overheid als ze de toepassing wil controleren van een wet die valt onder haar bevoegdheid. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de vice-gouverneur voor de toepassing van de taalwetten op het personeel van de plaatselijke besturen.

De twee toezichtsprocedures kunnen naast elkaar bestaan.

In België is het Gewest op het grootste deel van het grondgebied de overheid die het gewone toezicht uitoefent⁽¹⁾ op de gemeentelijke instellingen⁽²⁾. De controle is wel strikt gereguleerd door de wet, en duidelijke regels bepalen welke vormen de toezichtscontrole kan aannemen, de akten die er verplicht aan onderworpen zijn en de termijnen die nageleefd moeten worden.

De gewestregering oefent ook, volgens regels die lijken op de regelgeving die van kracht is voor de gemeenten, het gewone toezicht op de intercommunales, de politiezones en de organen voor het beheer van de temporaliën van de erkende erediensten. Het Verenigd College oefent dan weer het gewone toezicht uit op de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en de verenigingen, in het bijzonder de ziekenhuisverenigingen, die afhan-

Het BPB ontvangt meer dan 21.000 dossiers per jaar.

gen van de OCMW's (ze worden verenigingen 'hoofdstuk XII' en 'hoofdstuk XII bis' genoemd, als verwijzing naar twee hoofdstukken van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn).

Totaal aantal dossiers die in 2009 zijn binnengekomen bij het BPB, per directie.

Bron: computertoepassing 'toezicht'

Directie	Aantal dossiers
Gemeentepersoneel	6119
Juridische zaken	745
Financiën	1262
Overheidsopdrachten	1469
Specifieke initiatieven	2279
Toezicht op de OCMW's	9750
Gesubsidieerde werken	200
Algemene directie	2
Totaal	21826

(1) De Duitstalige gemeenschap is bevoegd voor de uitoefening van het toezicht op haar grondgebied. De twee gemeenten met een speciaal statuut, Voeren en Komen-Waasten, zijn onderworpen aan een bijzonder toezichtsregime waarin het College van provinciegouverneurs tussenkomt.

(2) Moeten opgevat worden als 'gemeentelijke instellingen': de gemeenten natuurlijk, maar ook de autonome overheidsbedrijven, de kerkfabrieken, de pandhuizen, enz.

Deze gegevens zijn louter informatief en mogen absoluut niet gebruikt worden om de directies onderling te vergelijken. Een dossier betreft immers heel uiteenlopende situaties: dat kan gaan van een gemeenterekening (een dossier) tot een belastingverordening, via tuchtsancties tegen een personeelslid van een plaatselijk bestuur en een analisenota over de financiële gezondheid van de gemeenten.

Het adviserend toezicht

Zoals alle administraties worden de Brusselse plaatselijke besturen momenteel geconfronteerd met een aanzienlijke vernieuwing – en verjonging - van hun personeelsbestand naar aanleiding van het massale vertrek van personeelsleden die de leeftijd hebben bereikt waarop ze hun pensioenrechten kunnen laten gelden. Deze situatie van een ongekende omvang blijft niet zonder gevolgen voor de betrekkingen tussen die administraties en hun toezicht in termen van bevoegdheden.

Het bestuur Plaatselijke Besturen ontwikkelt, in antwoord op die vaststelling en in het kader van de ontwikkeling van plaatselijke goede bestuurspraktijken die het bestuur wil aanmoedigen, een pedagogische aanpak van het toezicht, via diverse initiatieven op het vlak van advies en opleidingen, om zoveel mogelijk in een vroege fase eventuele fouten in de beslissingen te vermijden die in een later stadium om toezichtsmaatregelen zouden vragen wanneer de beslissingen worden doorgestuurd naar het bestuur.

Zo stelt de directie Financiën elk jaar gedetailleerde rondzendbrieven op met aanbevelingen die erop gericht zijn de gemeenten te helpen hun begrotingen en hun boekhoudingen op te stellen, en er worden samenkomsten georganiseerd om de ingewikkeldste aspecten ervan uit te leggen.

Een bijzonder initiatief: de overheidsopdrachten

De directie Overheidsopdrachten ontwikkelt diverse initiatieven die erop gericht zijn de personeelsleden van de plaatselijke besturen haar expertise bij te brengen op het vlak van de toepassing van de wetgeving inzake overheidsopdrachten. Haar initiatieven steunen enerzijds op ondersteuning en anderzijds op opleiding. Hoewel die activiteiten buiten het strikte kader vallen van haar wettelijke opdracht om de wettelijkheid te controleren, maken ze het mogelijk om via goed bestuur het risico op een toezichtsmaatregel te vermijden en zo de efficiëntie

van de plaatselijke administratieve werking te verhogen.

De ondersteuning neemt diverse vormen aan, van een simpel antwoord via de telefoon over een algemene vraag om informatie tot de volledige juridische en technische begeleiding bij de opstelling van bestekken, de publicatie van de aankondiging van de opdracht en de follow-up van de gunning en de uitvoering van de opdrachten. Die steun wordt wel verschaft op het uitdrukkelijke verzoek van de betrokkenen, hoofdzakelijk rekening houdend met hun beheersautonomie. In 2009 is de directie Overheidsopdrachten er op die manier toe gebracht op aanvraag een steeds groter aantal overheidsopdrachten te begeleiden op alle activiteitsdomeinen van de Brusselse plaatselijke besturen, bijvoorbeeld openbare werken en de bouw van meerdere rusthuizen, complexe leveringen of intellectuele diensten zoals opdrachten voor projectauteurs. De ontwikkeling van deze vraag wijst op de problemen waarmee de plaatselijke besturen steeds vaker geconfronteerd worden bij de toepassing van de wetgeving inzake overheidsopdrachten en de Europese en Belgische jurisprudentie ter zake, die constant evolueert. Deze vaststelling zet het Bestuur ertoe aan de rechtsleer en de Europese en Belgische jurisprudentie continu op te volgen, door onder meer databanken met documentatie op te stellen.

De ondersteuningsactiviteit is ook steeds vaker gericht op de voorbereiding van publiek-private partnerschapsovereenkomsten. Op dit vlak heeft het bestuur erkende bekwaamheid verworven, onder meer in het kader van diverse opdrachten ter bevordering van werken die de bouw betreffen van woningen of van sportinfrastructuur.

De beroepsopleiding, een activiteit die de ondersteuning en het advies aanvult, wordt voornamelijk verstrekt door de gewestelijke school voor openbaar bestuur (GSOB), enerzijds via algemene initiatieopleidingen van korte

De directie Overheidsopdrachten ontmoet de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe

duur voor alle nieuwe personeelsleden bij de gemeenten en de OCMW's, en anderzijds via gespecialiseerde opleidingen die hun programma over meerdere jaren ontwikkelen. In diezelfde geest neemt de directie Overheidsopdrachten deel aan colloquia en seminars en werkt ze regelmatig mee aan diverse uitgeversinitiatieven door artikels over rechtsleer te schrijven (die in 2009 onder andere verschenen zijn in het tijdschrift *Administration publique* of in het Jaarboek *Overheidsopdrachten*).

Tot slot heeft de sfeer van samenwerking en van het delen van goede praktijken tussen de Brusselse plaatselijke besturen, die tot stand is gekomen tijdens de organisatie van langdurige opleidingen, eind 2009 geleid tot de oprichting van een intergemeentelijke werkgroep rond overheidsopdrachten, op initiatief van de gemeenten Elsene en Evere. Alle Brusselse gemeenten hebben zich bij die werkgroep aangesloten. De directie Overheidsopdrachten en de Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (VSGB) worden nauw betrokken bij wat de werkgroep doet.

3.1. Het toezicht op de gemeenten

3.1.1. Principes

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan de regering een akte van een gemeente via een besluit opschorten of vernietigen. Het gaat om een algemeen en facultatief toezicht, want elke gemeentelijke akte kan het voorwerp uitmaken van een toezichtsmaatregel, maar de regering is niet verplicht het toezicht uit te oefenen. In het geval van een opschorting kan de gemeente de afgekeurde beslissing behouden door ze te rechtvaardigen of in te trekken. Een vernietiging blijft mogelijk als de gemeente de beslissing behoudt. Een akte die onderworpen is aan het algemene toezicht is helemaal geldig en kan onmiddellijk uitgevoerd worden, behalve enkele uitzonderingen die te maken hebben met overheidsopdrachten.

Anderzijds moet een reeks akten die zijn opgesomd in de ordonnantie van 14 mei 1998 houdende regeling van het administratief toezicht op de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verplicht goedgekeurd worden door het Gewest voor ze van kracht kunnen worden. Het gaat hier om een bijzonder goedkeuringstoezicht.

Tot slot kan het Gewest zich, in heel beperkte gevallen waar de gemeente tekortschiet, in de plaats stellen van de gemeente. Dan gaat het om een vervangingstoezicht,

dat uitgeoefend kan worden via maatregelen van ambtswege of door een bijzondere commissaris te sturen naar de gemeente in kwestie.

Om het werk van het bestuur te vergemakkelijken en om te vermijden dat de diensten overstelpt worden met te veel dossiers, sommen de ordonnantie van 14 mei 1998 en het bijhorende uitvoeringsbesluit van 16 juli 1998 de beslissingen op die de gemeenten verplicht 'in extenso' (dat wil zeggen inclusief alle documenten die met de beslissing te maken hebben) moeten doorsturen naar het Gewest, in het bijzonder alle beslissingen die het voorwerp uitmaken van een bijzonder goedkeuringstoezicht en nog veel andere beslissingen. De beslissingen die niet verplicht doorgegeven moeten worden, worden samengevat in een lijst die naar het bestuur wordt gezonden. Die lijst moet een beknopte en duidelijke beschrijving omvatten van al die beslissingen van de gemeenteraad. Het bestuur kan, als het dat wil, een van die beslissingen opvragen voor nader onderzoek.

De wetgeving voorziet ook dat de regering termijnen moet naleven om een gemeentelijke beslissing te onderzoeken en het toezicht uit te oefenen. Zodra de onderzoekstermijn verstreken is, kan de beslissing niet langer het voorwerp uitmaken van een toezichtsmaatregel.

Wat het gemeentepersoneel betreft, wordt een specifiek schorsingstoezicht inzake de naleving van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken uitgeoefend door de vice-gouverneur naast het gewone toezicht van het Gewest.

3.1.2. Het gewone toezicht op de gemeenten in 2009

Aantal ministeriële besluiten dat een toezichtsbeslissing ten opzichte van de gemeenten inhoudt, bekendgemaakt in 2009.

Bron: interne gegevens bij het BPB

Soort besluit	Aantal
Schorsing	53
Vernietiging	31
Goedkeuring	138
Niet-goedkeuring	12
Herziening	1

Naast die toezichtsmaatregelen formuleert het bestuur regelmatig opmerkingen gericht aan de gemeenten,

zonder daarom een toezichtsmaatregel te nemen. Dat was het geval voor 442 dossiers in 2009.

De gemeentelijke begrotingen en rekeningen maken het voorwerp uit van een goedkeuringsbesluit dat de cijfergegevens die ze bevatten definitief vastlegt. Het bestuur corrigeert bij die gelegenheid de technische fouten en/of een gebrek aan inschrijving die ze vaststelt in de begrotingen of de rekeningen.

3.2. Het toezicht op de OCMW's

3.2.1. Principes

De wet van 8 juli 1976, gewijzigd door de ordonnantie van 3 juni 2003, organiseert het toezicht op de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. De beginselen ervan verschillen sterk van het toezicht dat van kracht is voor de gemeenten. Allereerst worden de beslissingen van de OCMW's onderworpen aan een dubbel toezicht:

- Het college van burgemeester en schepenen kan de uitvoering schorsen van elke beslissing van het OCMW die het gemeentelijke belang schaadt, en in het bijzonder de financiële belangen van de gemeente. Het schorsingsbesluit wordt meegedeeld aan het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en het OCMW kan zijn beslissing behouden of intrekken. Het College kan een behouden beslissing vernietigen.
- Het verenigd college kan de beslissing van een OCMW opschorten om redenen van wettelijkheid of algemeen belang. Het OCMW kan zijn beslissing intrekken of behouden. Als het OCMW zijn beslissing behoudt, kan het verenigd college die vernietigen.

Het gaat hoofdzakelijk om een algemeen toezicht. Er bestaan, in tegenstelling tot het toezicht op de gemeenten,

geen lijsten met akten die verplicht moeten worden doorgegeven aan het bestuur: alle akten moeten doorgegeven worden, behalve deze met betrekking tot het toekennen van sociale hulp. Het goedkeuringstoezicht is beperkt tot het personeelskader en –statuut, de oprichting van verenigingen en de eindrekening van de ontvanger.

3.2.2. Het gewone toezicht op de OCMW's in 2009

De directie Toezicht op de OCMW's heeft een tevredenheidsenquête afgenomen bij de OCMW's. Daar bleek het volgende uit:

- positieve punten: beschikbaarheid en identificatie van de belangrijke mensen bij de directie en het niveau van de kennis en de expertise van de medewerkers;
- negatief punt: geen ontmoetingsplaats om te discussiëren over transversale thema's of specifieke problemen.

Aantal ministeriële besluiten die een toezichtsbeslissing inhouden ten opzichte van de OCMW's, bekendgemaakt in 2009.

Bron: interne gegevens bij het BPB

Soort besluit	Aantal
Schorsing	10
Vernietiging	6
Goedkeuring	96
Niet-goedkeuring	7

3.3. De intercommunales

Het Gewest is volledig bevoegd voor alles wat de intercommunales betreft, met uitzondering van het spe-

cifieke toezicht inzake brandbestrijding, en heeft zich in 2001 een nieuw juridisch kader aangemeten dat de uitoefening van het administratieve toezicht op de intercommunales waarvan het ambtsgebied binnen de grenzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest valt, helemaal anders regelt. Die nieuwe toezichtsregels hebben een zekere overeenstemming mogelijk gemaakt met de toezichtsprocedures die van toepassing zijn voor de gemeentelijke overheden, door het toezicht soepeler te maken, gezien het industriële en commerciële karakter van die intercommunales, in het bijzonder de bedrijven die water, gas of elektriciteit verdelen. Het is nochtans gebleken dat die regels, en in het bijzonder de regels inzake de aktes die de intercommunales moeten bezorgen aan de toezichthoudende overheid, niet altijd volledig begrepen worden door de intercommunales en dus nog verduidelijkt moeten worden.

Om ervoor te zorgen dat de wetgeving inzake het administratieve toezicht op de Brusselse intercommunales goed begrepen wordt, zijn de verantwoordelijken van de

acht uitsluitend Brusselse intercommunales⁽¹⁾ uitgenodigd om deel te nemen aan werkvergaderingen. Tijdens deze vergaderingen, die het startpunt vormden voor een denkproces om de kwaliteit en de efficiëntie van het administratieve toezicht op de Brusselse intercommunales te verhogen, kwamen niet enkel algemene kwesties aan bod over de uitoefening van het toezicht en meer bepaald over de interpretatie van de diverse geldende teksten die het toezicht organiseren⁽²⁾, maar ook kwesties specifiek voor elke intercommunale. Bovendien hebben die instellingen kunnen meedelen wat ze van plan zijn, wat ze verwachten, maar ook waar ze bang voor zijn. De vergaderingen vormden voor de verantwoordelijken van de intercommunales ook de gelegenheid om de verschillende personeelsleden van de plaatselijke besturen te ontmoeten die ofwel belast zijn met het administratieve toezicht op de intercommunales, ofwel met het beheer van de subsidies die toegekend worden in het kader van de driejaarlijkse investeringsplannen.

Jean-François Brouwet, Directie Overheidsopdrachten

De laatste jaren is het statuut van de intercommunales zoals wij dat kennen opnieuw in vraag gesteld: hervorming in Wallonië, grondige herstructurering en afschaffing van de gemengde intercommunales in Vlaanderen, de ingebrekestelling die de Europese Commissie aan België heeft gericht inzake de manieren waarop de plaatselijke openbare diensten beheerd worden.

Ik ben sinds 2008 belast met de controle van de intercommunales, en mij zijn direct twee zaken opgevallen. Enerzijds het grote aantal oninteressante beslissingen die aan het bestuur werden bezorgd (met als toppunt een intercommunale die de beslissing opstuurde van haar raad van bestuur om de zitting op te heffen) en anderzijds het ontbreken van bewijskrachtige documenten (analyseverslagen, enz.) in de opgestuurde administratieve dossiers. Het was hoog tijd voor actie!

Omdat ik de kwaliteit en de efficiëntie van het administratieve toezicht wou verhogen, heb ik me dus in 2009 het hele jaar lang ingezet om de koers bij te stellen via alle middelen waarover het bestuur beschikt. Zo vond ik het allereerst nuttig om acht jaar nadat de ordonnantie van 19 juli 2001 houdende regeling van het administratief toezicht op de intercommunales van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van kracht is geworden, met elke intercommunale een stand van zaken op te maken, en daarna ook van dichtbij de besluitvorming te volgen bij de intercommunales die daarom vroegen. De resultaten lieten niet op zich wachten. De intercommunales hebben onmiddellijk meegewerkt en hebben alles in het werk gesteld om hun verplichtingen ten opzichte van het bestuur Plaatselijke Besturen na te komen.

(1) Intercommunale Coöperatieve Venootschap voor Crematie (ICVC), Intercommunale voor Teraarbestelling, Gewestelijke en Intercommunale Politie school (GIP), Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie (BIWD), Muziekacademie Schaarbeek/Sint-Joost-ten-Node, Interfin, Intercommunale Vereniging van de Regieën voor Energievoorziening (REV) en Sibelga.

(2) In het bijzonder de ordonnantie van 19 juli 2001 houdende regeling van het administratief toezicht op de intercommunales van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

3.4. De erediensten

3.4.1. Principes

De procedure die toegepast wordt inzake het toezicht op de beheersorganen van de erkende erediensten verschilt aanzienlijk van de procedure die van toepassing is op de andere plaatselijke besturen.

Allereerst is de wettelijke basis die deze activiteit omkaderd veel ouder: het gaat hoofdzakelijk om teksten uit de tijd van Napoleon⁽¹⁾ en om de wet van 4 maart 1870 op de temporalien van de erediensten en de bijhorende toepassingsbesluiten.

Om financiering te kunnen genieten, moet een eredienst erkend zijn en georganiseerd zijn in plaatselijke gemeenschappen. Die moeten ook erkend zijn en wor-

den dan beschouwd als plaatselijke openbare instellingen. In dat opzicht worden hun begrotingen, hun boekhouding en andere akten onderworpen aan een bijzonder goedkeuringstoezicht. Die documenten zijn opgedeeld in twee grote delen: een deel dat verband houdt met de uitoefening van de eredienst zelf (aankoop van liturgische boeken, kaarsen, enz.) waarover de toezichhoudende overheid zich niet mag uitspreken, en een deel dat verband houdt met de temporalien van de eredienst (onderhoud en schoonmaak van de plaats van eredienst). In alle gevallen moet een advies gevraagd worden aan het representatieve gezagsorgaan van de eredienst⁽²⁾. Voor de erediensten waarvoor de gemeenten het tekort van de plaatselijke culturele gemeenschap aanzuivert, is het advies van de gemeenteraad verplicht.

3.4.2. Het speciale goedkeuringstoezicht op de beheersorganen van de erkende erediensten in 2009

Het bestuur heeft 356 dossiers ontvangen, waarvan 144 begrotingen en 163 rekeningen. Begrotingen en rekeningen worden regelmatig goedgekeurd onder voorbehoud van wijzigingen wegens veel voorkomende fouten:

- vergissing bij de berekening van het vermoede overschot of tekort in het lopende begrotingsjaar, wat leidt tot een slechte berekening van de eventuele gemeentelijke bijdrage;
- verzuim om het reservefonds over te dragen;
- verzuim van de overdracht naar de rekening van het overschot of het tekort van het vorige boekjaar.

(1) Zie in het bijzonder de wet van 18 germinaal jaar X en het keizerlijk decreet van 30 december 1809.

(2) Bijvoorbeeld het aartsbisdom Mechelen-Brussel voor de katholieke kerkfabrieken.

3.5. De politiezones

3.5.1. Principes

Tot de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, van kracht werd, maakte de gemeentepolitie integraal deel uit van de materies die vallen onder het plaatselijke belang. De gewesten waren dan ook als enige bevoegd om het gewone toezicht op politiemateries te organiseren en uit te oefenen. De wet van 7 december 1998 voert een specifiek toezicht in op de politiezones, want de lokale politie wordt niet langer beschouwd als een materie die uitsluitend deel uitmaakt van het gemeentelijke belang. Sindsdien bestaan er twee vormen van toezicht naast elkaar:

- een specifiek toezicht dat de materies betreft waarvoor de federale overheid bevoegd is, en dat in Brussel wordt uitgeoefend door de gouverneur van het administratieve arrondissement Brussel-Hoofdstad;
- een gewoon toezicht op alle akten, uitgeoefend door het Gewest.

3.5.2. Het gewone toezicht op de politiezones in 2009

Aantal ministeriële besluiten die een toezichtsbeslissing inhouden met betrekking tot de politiezones, bekendgemaakt in 2009.

Bron: interne gegevens bij het BPB

Soort besluit	Aantal
Schorsing	3
Vernietiging	7
Goedkeuring	5
Niet-goedkeuring	5

4 De financiering van de plaatselijke besturen

De financieringstaken blijven behoorlijk toenemen. Dit fenomeen valt gedeeltelijk te verklaren door:

- de doelstelling om de gemeenten weer financieel gezond te maken;
- de wil van de gewestelijke overheid om bepaalde plaatselijke beleidslijnen te beïnvloeden en de gemeenten ertoe aan te zetten gerichte acties te voeren, om te zorgen voor een samenhangende ontwikkeling op het grondgebied van het Gewest.

Vastleggingskredieten in 2008 en 2009, gegroepeerd per thema, in duizend euro.

Bron : *aangepaste begroting 2009 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*

Thema	2008	2009	Evolutie in %
Algemene dotatie aan de gemeenten	254.297	261.926	+3,00
Dotatie aan het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën	22.278	24.249	+8,85
Speciale subsidie voor ziekenhuisgemeenten	10.000	10.000	0
Andere dotaties	33.600	33.492	-0,32
Subsidies 'verbetering van de begrotingssituatie' en 'economische ontwikkeling'	45.300	45.606	+0,68
Brussels veiligheids- en preventieplan	15.849	17.228	+8,70
Andere preventiesubsidies, waaronder de bestrijding van schoolmoeheid	5.372	4.465	-16,88
Baremaverhoging en laag inkomen van de personeelsleden van de plaatselijke besturen	21.400	29.813	+39,31
Financiering van de erediensten en de morele vrijzinnige bijstand	1.945	2.451	+26,02
Vorming van het personeel van de plaatselijke besturen	1.542	1.702	+10,38
Openbare investeringen – jaarlijkse subsidies	19.828	15.800	-20,31
Andere uitgaven	2.489	2.079	-16,47
Totaal zonder driejaarlijkse ontwikkelingsdotatie (DOD) en investeringsdotatie (DID)	433.900	446.738	+2,96
Openbare investeringen – DOD & DID	4.868	27.690	N.A.
Algemeen totaal	438.768	474.428	N.A.

De driejaarlijkse ontwikkelingsdotatie (DOD) en investeringsdotatie (DID) worden beheerd in driejaarlijkse enveloppes. Jaarlijkse vastleggingscijfers ter zake hebben dus weinig zin en zijn uit de totalen gehaald. De dotatie aan het herfinancieringsfonds (BGHGT) komt overeen met de rentelasten van dit fonds en mag niet verward worden met de bedragen die het fonds leent aan de gemeenten (cf. § 4.8.)

In 2009 voorzag de aangepaste begroting, beheerd door het BPB en zonder de DOD en de DID, 446,7 miljoen euro, dat is een toename met 2,96%. Het gemiddelde uitvoeringspercentage van de vastleggingskredieten bedraagt meer dan 99%.

4.1. De dotaties

4.1.1. De algemene dotatie aan de gemeenten

Deze dotatie, die vroeger het “gemeentefonds” werd genoemd, draagt bij tot de algemene financiering van de gemeenten, zonder specifieke bestemming. Ze wordt verdeeld over de negentien gemeenten nadat er 7% is afgehouden voor de OCMW's via de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC). De verdeling is gebaseerd op criteria zoals het aantal inwoners, leerlingen, werklozen, uitkeringsgerechtigden, de bevolkingsdichtheid, de oppervlakte of de opbrengst van de onroerende voorheffing en de belasting op natuurlijke personen.

Bedrag van de algemene dotatie per gemeente in 2004 en 2009, in euro. *Bron: besluit*

Gemeente	2004	2009	Evolutie in %
Anderlecht	21.269.309	25.866.834	21,6
Brussel	28.954.070	33.146.478	14,5
Elsene	16.778.257	18.698.380	11,4
Etterbeek	11.244.092	12.525.586	11,4
Evere	4.610.154	5.732.288	24,3
Ganshoren	2.513.427	3.210.911	27,8
Jette	6.761.452	8.272.468	22,3
Koekelberg	6.297.491	7.665.430	21,7
Oudergem	2.539.446	2.670.817	5,2
Schaarbeek	32.028.458	36.991.134	15,5
Sint-Agatha-Berchem	2.510.982	3.074.995	22,5
Sint-Gillis	16.340.502	17.982.814	10,1
Sint-Jans-Molenbeek	26.533.936	31.902.157	20,2
Sint-Joost-ten-Node	10.352.029	11.373.770	9,9
Sint-Lambrechts-Woluwe	3.683.028	4.117.821	11,8
Sint-Pieters-Woluwe	2.327.347	2.584.027	11,0
Ukkel	5.494.453	5.914.074	7,6
Vorst	8.366.899	9.735.060	16,4
Watermaal-Bosvoorde	2.030.366	2.126.137	4,7
Totaal	210.635.700	243.591.180	15,6
GGC	15.854.300	18.334.820	15,6
Algemeen totaal	226.490.000	261.926.000	15,6

4.1.2. De andere dotaties

Vastleggingskredieten van de andere dotaties die in 2008 en 2009 zijn toegekend aan de gemeenten, in duizend euro.

Bron: aangepaste begroting 2009 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Dotatie	2008	2009
Dotatie artikel 46 bis van de wet van 12 januari 1989	31.748	31.336
Dotatie 'negatieve gevolgen'	500	804
Dotatie 'RVOHR-compensatie'	1.352	1.352
Totaal	33.600	33.492

- Dotatie artikel 46 bis van de wet van 12 januari 1989: deze dotatie is een gevolg van de Lambermontakkoorden en is bestemd voor de herfinanciering van Brussel; zij wordt overeenkomstig dezelfde criteria als de algemene dotatie verdeeld over de gemeenten met een Nederlandstalige schepen of een Nederlandstalige OCMW-voorzitter.
- Dotatie bestemd om de negatieve gevolgen van de ADG te compenseren: het betreft een regeringsbesluit dat ieder jaar wordt genomen om het verlies van bepaalde gemeenten in vergelijking met de verdeling van de ADG van voor 1998 te compenseren.
- Dotatie bestemd om de negatieve gevolgen te compenseren van de invoering van een nieuwe ruimte voor de versterkte ontwikkeling van de huisvesting en de renovatie (RVOHR): dotatie die bestemd is om, in bepaalde gemeenten, het verlies te compenseren in hun aandeel van de ADG ten gevolge van wijzigingen aan de oppervlakten die zijn opgenomen in de ruimte voor de versterkte ontwikkeling van de huisvesting van het gewestelijk ontwikkelingsplan (GewOP).

4.2. De subsidies “verbetering van de budgettaire toestand” en “economische ontwikkeling”

In 2007 heeft het Gewest via een ordonnantie nieuwe fondsen toegekend aan de gemeenten. Enerzijds is 30 miljoen euro voorzien om de moeilijke begrotingssituatie van de gemeenten te verbeteren. Dit bedrag werd verdeeld naar rato van het aandeel van de gemeente in de ADG, het tekort op de rekeningen in 2003, 2004 en 2005 en de eventuele aansluiting bij het BGHGT. Anderzijds is er, met als doel bepaalde gemeentebelastingen af te schaffen, een fiscaal compenseringsfonds opgericht om het verlies aan inkomsten door de verdwijning van de gemeentebelastingen op drijfkracht en op informatica te compenseren. In die twee gevallen hebben de gemeenten een overeenkomst van drie jaar ondertekend met het Gewest. Die overeenkomsten voorzien in de oprichting van opvolgingscommissies die georganiseerd worden door het BPB.

4.3. De gesubsidieerde werken

4.3.1. De subsidies die toegekend worden op basis van de ordonnantie van 16 juli 1998

Om de verwezenlijking aan te moedigen van plaatselijke openbare investeringen in openbare ruimten, administratieve gebouwen en sanering zijn er financiële middelen ter beschikking van de gemeenten gesteld, en die zijn onderverdeeld in twee dotaties:

- une driejaarlijkse investeringsdotatie (DID – 70% van het totale bedrag), verdeeld over de gemeenten naar rato van hun aandeel in de algemene dotatie aan de gemeenten;
- een driejaarlijkse ontwikkelingsdotatie (DOD – 30% van het totale bedrag), verdeeld over de gemeenten voor projecten die bijdragen tot de uitvoering van de prioritaire beleidslijnen van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan (GewOP) en die van regionaal belang zijn. Voor de periode 2007-2009 moest de enveloppe van 7,5 miljoen euro gereserveerd worden voor de volgende beleidslijnen:
  - De Stadswandelingen: 2 miljoen;
  - Veiligheidscontracten (openbare verlichting): 2,5 miljoen;
  - Wijkcontracten: 1 miljoen;
  - Werken rond rationeel energiegebruik (REG) in de woningbouw: 2 miljoen.

Het ongebruikte saldo van de DID 2004-2006 – 3.136.000 euro – mocht ook gebruikt worden tijdens de periode 2007-2009 om werken rond rationeel energiegebruik (REG) in openbare gebouwen uit te voeren.

De Zevenbunderslaan te Vorst voor en na werken

Die subsidies worden driejaarlijks toegekend: de begunstigden krijgen een som te hunner beschikking voor drie jaar (2007-2009, 2010-2012). Tijdens die periode kunnen ze projecten indienen die moeten kaderen in een driejaarlijks investeringsprogramma dat vooraf aan het Gewest werd overgemaakt.

In de gewestelijke begroting zijn ook jaarlijkse subsidies opgenomen ten voordele van andere begunstigen dan de gemeenten, de OCMW's, de kerkfabrieken en de consistories. Deze begunstigden zijn de intercommunales, de besturen van de andere erkende erediensinstellingen, de rechtspersonen die het vastgoed beheren nodig voor de uitoefening van de vrijzinnige moraal en de personen naar publiek recht die hiervoor door de Regering werden aangesteld. In de begroting van 2009 was daarvoor twee miljoen euro voorzien, wat teruggebracht werd tot 800.000 euro. Uiteindelijk is 584.752,27 euro toegekend voor twee dossiers ten gunste van de Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie (BIWD).

Voor de periode 2007-2009 zijn 111 dossiers ingediend bij de directie Gesubsidieerde Werken:

- 45 dossiers met betrekking tot de DID: 36 renovaties van openbare ruimtes (wegen, pleinen, trottoirs), 3 parken, 3 begraafplaatsen, 1 dak van een kerk, 1 gemeentelijke opslagplaats, 1 werk rond rationeel energiegebruik in een school;
- 59 dossiers met betrekking tot de DOD: 42 werken rond rationeel energiegebruik in openbare gebouwen, inclusief woningen (isolatie, enz.), 14 dossiers inzake openbare verlichting, 2 herwaarderingswerken van wijken, 1 "stadswandeling";
- 7 dossiers met betrekking tot de jaarlijkse kredieten, waaronder in 2009 twee dossiers voor de Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie (BIWD).

In 2009 werden in de laatste weken van de driejaarlijkse periode nog massaal en laattijdig dossiers ingediend: 75 dossiers van de 111 moesten zo in de laatste twee maanden behandeld worden.

Om de gemeenten te helpen meer van de subsidies te gebruiken en hun dossiers in te dienen zoals het hoort, heeft het bestuur infosessies georganiseerd voor de gemeentelijke administraties.

"De Stadswandelingen" door André-Pierre Dewint, Directie Gesubsidieerde werken

Het programma «De Stadswandelingen» berust op een nauwe samenwerking tussen Brussel-Stad en het Gewest. Het omvat in het totaal meer dan 50 tussenkomsten die draaien rond een kwaliteitsvol parcours dat de bovenstad (Stefaniaplein) met de benedenstad (Sint-Katelijneplein) verbindt.

De uitvoering van het programma ging in 1990 van start en is bijna afgerond. Dit programma staat in contrast met de praktijken die Brussel misvormd hebben: stap voor stap stelt het programma een gestructureerde totaalvisie in de plaats.

De Naamsestraat is daarin de laatste schakel die de bovenstad verbindt met de Koningswijk en het Ilôt Sacré. Een eerste project voor deze straat werd voorzien tijdens de periode 2001-2003, maar nadien werd ervan afgezien.

Wat een verrassing dus toen het project opnieuw verscheen in het programma 2007-2009 van de Stad! Er bleef nochtans maar iets meer dan een jaar meer over om de studies en daarna het project tot een goed einde te brengen. Dat was het startschot voor een race tegen de klok vol obstakels opdat de Stad vóór het einde van de driejaarlijkse periode een volledig en ontvankelijk aanvraagdossier zou kunnen indienen voor een principeakkoord over een subsidie. Terwijl alle betrokken partijen het eens waren geworden over een project is een laatste discussieronde gehouden tussen het Gewest en de Stad over de rijrichting van de fietspaden.

Het adviesbureau heeft, dankzij de waakzaamheid en het doorzettingsvermogen van ons personeel, uiteindelijk nog net op tijd duidelijke en definitieve voorstellen kunnen krijgen van de begeleidingscommissie om binnen de termijn aan de Stad een ontwikkelingsvoorstel voor te leggen waardoor die twee miljoen euro voor het programma niet verloren gingen!

Samenvattende tabel voor de periode 2007-2009. Bron: interne gegevens bij het BPB

Gemeente	Beschikbaar bedrag DID – in euro	Beschikbaar bedrag DOD en REG gebouwen – in euro	Aantal ingediende dossiers (dossiers DID)
Anderlecht	1.806.828,96	1.223.233,27	12 (5)
Brussel	2.392.726,45	3.180.574,37	7 (3)
Elsene	1.395.718,53	492.237,03	5 (2)
Etterbeek	921.298,18	0	2 (2)
Evere	390.277,63	223.826,09	3 (1)
Ganshoren	221.699,87	0	1 (1)
Jette	586.372,49	304.246,22	5 (2)
Koekelberg	541.063,29	607.322,78	8 (3)
Oudergem	183.945,81	222.384,04	4 (1)
Schaarbeek	2.663.561,06	693.552,84	10 (6)
Sint-Agatha-Berchem	215.853,76	93.871,80	4 (3)
Sint-Gillis	1.321.725,47	599.518,48	8 (4)
Sint-Jans-Molenbeek	2.225.059,80	726.177,21	7 (3)
Sint-Joost-ten-Node	853.436,63	600.503,28	6 (1)
Sint-Lambrechts-Woluwe	297.216,65	495.789,12	6 (1)
Sint-Pieters-Woluwe	190.429,75	300.000	3 (1)
Ukkel	455.883,44	83.951,18	5 (3)
Vorst	679.213,13	119.055,52	2 (1)
Watermaal-Bosvoorde	157.689,10	428.892,00	6 (2)
Totaal	17.500.000,00	10.395.135,23	104 (45)

4.3.2. De crèches

De gemeentelijke projecten om het aantal plaatsen in crèches uit te breiden kunnen gesubsidieerd worden door het Gewest. In 2009 is in dit kader en voor het derde jaar op rij een krediet van drie miljoen euro gewijd aan elf projecten die op den duur voor 247 nieuwe

plaatsen moeten zorgen. Vier projecten betreffen renovatie- of uitbreidingswerken, drie betreffen bouwwerken en vier betreffen aankopen. Negen gemeenten zijn erbij betrokken.

4.3.3. De beveiliging van de sociale huisvesting

Het Gewest subsidieert sinds 2001 de investeringen om sociale woningen te beveiligen. De begrotingsenveloppe die voor 2009 daartoe wordt voorbehouden bedraagt 1.518.617,75 euro en is, zoals elk jaar, verdeeld op basis van het aandeel van elke gemeente in de ADG en op basis van het aantal grote sociale woonblokken met appartementen op het gemeentelijke grondgebied.

Sinds 2008 worden er termijnen opgelegd voor de dossiers die de gemeenten indienen, en de gemeenten hebben geprobeerd hun achterstand in te halen. Zo heeft het bestuur in 2009 70 dossiers over principeakkoorden en over de toekenning van subsidies behandeld.

Het crèche "la locomotive" te Jette voor et na werken

4.3.4. De stand van zaken betreffende het rioleringsnet

Een tweede deel subsidies is in 2009 toegekend aan de Brusselse Intercommunale voor Waterdistributie (BIWD) om de analyse en diagnose inzake het rioleringsnet voort te zetten. Het bedrag van 8.000.000 euro wordt in vier schijven vereffend, van 2009 tot 2012.

4.3.5. De sportinfrastructuur

Hoewel de technische dossiers beheerd worden door de diensten van de Franse Gemeenschapscommissie, volgt het BPB de subsidiëring op van de gemeentelijke sportinfrastructuren. Dertien projecten (vijf over grote infrastructuren en acht over kleine infrastructuren) hebben zo het voorwerp uitgemaakt van een regeringsbesluit op 17 december 2009, goed voor een totaalbedrag van 3.744.800 euro.

4.4. Preventie

In dit kader worden drie grote soorten facultatieve subsidies toegekend: de projecten die kaderen in het Brusselse veiligheids- en preventieplan, de bestrijding van schoolmoeheid en de bestrijding van overlast via administratieve sancties. Naast die drie, die hieronder verder worden besproken, kent het BPB andere subsidies toe aan vzw's die actief zijn op dit vlak. Enkele voorbeelden:

- de vzw Transit. Dit is een hulpcentrum voor drugsverslaafden, dat als crisis- en noodcentrum actief is, maar ook opvang en onderdak biedt. Het Gewest heeft aan deze vzw een subsidie van 471.724,01 euro toegekend.
- de vzw Solidarité organiseert langdurige teamprojecten die jongeren met een verschillende achtergrond bijeenbrengt. De subsidie bedraagt 114.000 euro.
- het Belgisch Forum voor Preventie en Veiligheid in de Steden heeft drie subsidies gekregen voor een totaalbedrag van 44.800 euro. Een van de subsidies bekostigde een functie van coördinator van de preventieambtenaren, de andere subsidies dienden voor de organisatie van een seminarie en een colloquium.

4.4.1. Het Brusselse preventie- en veiligheidsplan

De voormalige regeringsbesluiten over de 'veiligheids- en preventiecontracten' en over het 'Veiligheidsplan' zijn in 2009 vervangen door één enkel besluit met betrekking tot het 'Brusselse preventie- en buurtplan'.

Toegekende bedragen in 2009 in euro.

Bron: besluit

Gemeente	Subsidie
Anderlecht	1.163.483,76
Brussel	1.902.528,09
Elsene	1.330.093,20
Etterbeek	887.598,11
Evere	559.273,12
Ganshoren	316.649,46
Jette	548.995,78
Koekelberg	836.634,83
Oudergem	336.150,68
Schaarbeek	1.707.648,73
Sint-Agatha-Berchem	294.208,16
Sint-Gillis	1.044.996,30
Sint-Jans-Molenbeek	1.837.903,88
Sint-Joost-ten-Node	1.172.299,62
Sint-Lambrechts-Woluwe	362.679,31
Sint-Pieters-Woluwe	284.991,07
Ukkel	341.626,08
Vorst	958.981,44
Watermaal-Bosvoorde	275.524,12
Totalen	16.162.265,74

Het preventiepersoneel, in contact met de bevolking

De directie Specifieke Initiatieven heeft in 2009 ook aan de gemeenten de bedragen uitbetaald die verschuldigd waren voor 2008 voor het Veiligheidsplan en voor de veiligheids- en preventiecontracten.

Volgens de projectfiches die de gemeenten hebben ingediend, maakt het plan het in 2009 mogelijk om 473 mensen tewerk te stellen dankzij de subsidies om projecten te verwezenlijken op het vlak van preventie. Dit personeel wordt verdeeld over vijf krachtlijnen die overeenkomen met de prioriteiten van de gewestregering en die sinds 2009 opnieuw zijn opgenomen in de inleiding van de overeenkomsten die ondertekend worden met de gemeenten.

Gesubsidieerd personeel per werkhema in voltijdse equivalenten (VTE).

Bron: projectfiches

Totaal Pers (VTE) Bemiddeling	62,2
Totaal Pers (VTE) Bestrijding schoolmoeheid	78,9
Totaal Pers (VTE) Straathoekwerk	169,3
Totaal Pers (VTE) Zichtbare aanwezigheid	136,5
Totaal Pers (VTE) Druggebruik	0
Subtotaal	446,8
Totaal Pers (VTE) Coördinatie	17,9
Totaal Pers (VTE)	464,7

Gesubsidieerd personeel per niveau in voltijdse equivalenten (VTE).

Bron: projectfiches

Totaal Pers (VTE)	80,5
Totaal B (VTE)	103,0
Totaal C (VTE)	131,3
Totaal D (VTE)	50,0
Totaal E (VTE)	100,0
Totaal Pers (VTE)	464,7

De prioriteiten 'Straathoekwerk' en 'Zichtbare aanwezigheid' vallen duidelijk op. Ook valt het op dat de niveaus B, C en E in de meerderheid zijn (in het bijzonder niveau C).

Het lage cijfer met betrekking tot de coördinatie van de projecten valt op twee manieren te verklaren: niet enkel is het nogal logisch dat het betrokken personeel op dit niveau minder talrijk is, maar we moeten ook rekening houden met het feit dat veertien gemeenten genieten van een strategisch veiligheids- en preventieplan dat beheerd wordt door de FOD Binnenlandse Zaken, en in het kader van dit plan wordt het coördinatiepersoneel (preventieambtenaar, interne evaluator, enz.) gesubsidieerd.

Véronique Dauw, Directie Specifieke Initiatieven

Inzake preventie viel in 2009 de wil op om de voorzieningen die al meerdere jaren op het terrein worden ingezet samenhangender te maken. Het algemene doel was om de stappen te vereenvoudigen, zowel voor de terreinactoren als voor de administratie (in het bijzonder op administratief vlak en inzake evaluatie).

Die evolutie (die gunstig onthaald werd door de terreinactoren) begon met de samsmelting van het Veiligheidsplan en de veiligheids- en preventiecontracten, waarvoor tot dan toe aparte besluiten werden opgesteld, tot een Brussels preventie- en buurtplan, dat op zijn beurt bestaat uit 19 plaatselijke preventie- en buurtplannen, die uitgevoerd worden op basis van één enkel besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Om de evaluatie van het gewestelijke preventiebeleid te verbeteren, zijn de gemeenten ertoe gebracht de stappen te systematiseren die ze ondernemen om een project uit te werken en te beheren. Daartoe is een nieuwe projectfichesjabloon opgesteld, waardoor ze op basis van de gewestelijke prioriteiten algemene en operationele doelstellingen kunnen bepalen. We hebben de gemeenten vooral gevraagd om voor elke actie criteria en evaluatie-indicatoren te bepalen, waarmee boordtabellen kunnen worden opgesteld. Het is de bedoeling om dankzij die opvolgingstools de evolutie van de projecten te overwegen op basis van objectieve en verifieerbare elementen.

4.4.2. Het Programma Preventie Schoolverzuim (PPS)

Met middelen die het Gewest heeft vrijgemaakt om het Programma Preventie Schoolverzuim te versterken, zijn binnen de scholen diverse projecten opgestart. Alle scholennetten van beide gemeenschappen zijn betrokken bij dit initiatief. Oorspronkelijk was het PPS er hoofdzakelijk op gericht stedelijk geweld en spijbelgedrag bij leerlingen aan te pakken, maar de doelstellingen zijn mettertijd geëvolueerd. Nu draaien ze rond twee grote krachtlijnen: preventie in het basisonderwijs, preventie en remediëring in het secundair onderwijs en de bestrijding van geweld.

In 2009 was 1.448.411 euro voorzien. Dat bedrag is verdeeld via projectoproepen. De ontwikkelde projecten, die betrekking hebben op 20.000 leerlingen in de negentien gemeenten, betreffen hoofdzakelijk:

- taalbeheersing, vooral voor jonge nieuwkomers;
- de bestrijding van geweld, via spelletjes, sport en verbale expressie;
- de organisatie van workshops rond remediëring en werkmethode op het niveau van het secundair onderwijs;
- de organisatie van ludieke activiteiten tijdens de middagpauze of na de lesuren;
- huiswerkbegeleiding.

4.4.3. De administratieve sancties

Die subsidie, die bij besluit wordt vastgesteld, wordt toegekend aan de gemeenten om de toepassing van de wet inzake administratieve sancties te ondersteunen. Met deze subsidie kunnen de gemeenten een ambtenaar van universitair niveau betalen die belast wordt met de uitvoering van deze procedure. Het geld helpt de gemeenten ook om de werkingskosten die verbonden zijn, het hoofd te bieden. In 2009 heeft het besluit een bedrag van 1.273.449,60 euro voorzien.

4.5. De herwaardering van de loonschalen

Die subsidies vormen gewestelijke steun aan de gemeenten, de OCMW's en de openbare ziekenhuizen om de weddeverhogingen voor het personeel die voortkomen uit sectorale akkoorden te ondersteunen. In 2008 waren twee subsidies voorzien: de ene om de wedden van de niveaus D en E te herwaarderen, de andere om de baremaverhogingen voor het voltallige personeel gedeeltelijk te financieren. De twee subsidies bedroegen in het totaal 21.354.703,99 euro, en die som is uitbetaald aan de gemeenten.

Voor de betaling van de subsidie moeten heel wat gegevens geanalyseerd worden die het bestuur in de loop van het jaar bereiken. Het bedrag wordt in twee keer toegekend: het jaar van de subsidie wordt een voorschot betaald, terwijl het saldo het jaar daarop wordt uitbetaald. Het totale bedrag dat uiteindelijk is toegekend, is dus gekend voor de subsidie van 2008.

Betaalde bedragen voor 2008 in euro per gemeente. Bron: interne gegevens bij het BPB

2008	Baremaverhoging	Herwaardering van de wedden van de personeelsleden van niveau D en E	Totaal
Anderlecht	948.249,53	690.809,42	1.639.058,95
Brussel	4.811.296,19	2.669.085,79	7.480.381,98
Elsene	969.831,76	607.560,15	1.577.391,91
Etterbeek	567.024,84	391.260,38	958.285,22
Evere	275.536,34	144.839,01	420.375,35
Ganshoren	134.682,94	112.901,67	247.584,61
Jette	324.358,76	161.483,11	485.841,87
Koekelberg	138.705,25	88.924,55	227.629,80
Oudergem	197.983,07	157.358,82	355.341,89

2008	Baremaverhoging	Herwaardering van de wed- den van de personeelsleden van niveau D en E	Totaal
Schaarbeek	1.162.438,30	695.878,73	1.858.317,03
Sint-Agatha-Berchem	140.765,76	105.982,58	246.748,34
Sint-Gillis	664.168,62	366.453,89	1.030.622,51
Sint-Jans-Molenbeek	628.787,87	521.761,00	1.150.548,87
Sint-Joost-ten-Node	324.003,49	236.598,24	560.601,73
Sint-Lambrechts-Woluwe	324.688,54	255.677,23	580.365,77
Sint-Pieters-Woluwe	270.479,74	201.026,48	471.506,22
Ukkel	553.350,64	459.893,88	1.013.244,52
Vorst	395.561,21	310.379,14	705.940,35
Watermaal-Bosvoorde	207.257,64	137.659,43	344.917,07
Totalen	13.039.170,49	8.315.533,50	21.354.703,99

Voor 2009 heeft het sectorale akkoord 2007-2008 een salarisherziening voor de personeelsleden van niveau C voorzien. Daardoor is een derde subsidie ontstaan. De bedragen die bij besluit zijn vastgelegd worden vooraf niet verdeeld per gemeente.

Bedragen voor de herwaarderingen die bij besluit vastgesteld zijn in 2009, in duizend euro. *Bron: besluiten*

	Baremaverhoging	Herwaardering van het personeel van niveau D en E	Herwaardering van het personeel van niveau C	Totaal
Bedrag	10.005	13.571	6.237	29.813

4.6. Opleiding en professionele integratie

4.6.1. De gewestelijke school voor openbaar bestuur (GSOB) en de gewestelijke en intercommunale politie school (GIP)

De GSOB is het opleidingscentrum voor de plaatselijke besturen van de negentien Brusselse gemeenten. Ze leidt de ambtenaren op van de gemeenten en van de OCMW's, bepaalde leden van de politiezones, maar ook gewestelijke ambtenaren, op heel uiteenlopende vlakken: regelgeving, overheidsfinanciën, kantoortoe-passingen, management of de efficiënte organisatie van diensten. Ze krijgt een gewestelijke subsidie die bedoeld is om de werkingskosten te dekken.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering maakt ook een jaarlijkse subsidie vrij voor de gewestelijke school voor openbaar bestuur om de ambtenaren Nederlands

of Frans te leren. Sinds 2005 heeft de regering beslist de gewestelijke steun voor cursussen tweede taal op te trekken tot 100%. Sindsdien is het aantal inschrijvingen bijna verviervoudigd. Elk jaar volgen bijna 400 personeelsleden van de gemeenten of van de OCMW's die lessen.

Er worden jaarlijks ook subsidies voorzien om de arbeiders die voor de gemeenten en de OCMW's werken gratis op te leiden: elektriciteit, onderhoud, lassen, sanitaire installaties, schrijnwerk, stukadoren, enz.

Tot slot worden 68.000 euro ter beschikking van de GSOB gesteld om het proefproject 'Columbus' te verwezenlijken, dat als doel heeft catalogi met functiebeschrijvingen te ontwikkelen.

Bedragen van de subsidies die toegekend zijn aan de GSOB voor 2009, bij besluit vastgesteld, in euro.

Bron: besluit

GSOB - algemeen	812.000
GSOB - taallessen	170.000
GSOB - proefproject	68.000
GSOB - arbeiderspersoneel	267.500
GSOB – nieuw personeel	32.000
Totaal	1.349.500

De GIP leidt de aspirant-inspecteurs en de aspirant-hoofdingspecteurs op van de zes politiezones. Ze organiseert ook opleidingscycli voor gemeentepersoneel dat gemachtigd is om inbreuken vast te stellen tegen het algemene politiereglement die aanleiding kunnen geven tot een administratieve sanctie. De school krijgt een subsidie van 250.000 euro per jaar voor de werkingskosten.

4.6.2. De centra voor afwisselend theoretische opleiding en praktische beroepsopleiding (Fr: CEFA / Vl.: CDO/CDV)

Werk voor jongeren, vooral voor laaggeschoolde jongeren, is een van de hoofdprioriteiten van de Brusselse regering in het kader van het Contract voor de Economie en de Tewerkstelling (CET). Daarom vond de regering het wenselijk om een specifiek partnerschap op te zetten met de Brusselse gemeenten in dit dossier. Bij de bestaande voorzieningen in Brussel spannen de 'centres d'éducation et de formation en alternance' (CEFA), de Centra voor Deeltijds Onderwijs en de Centra Deeltijdse Vorming zich in om hun jongeren te integreren in het arbeidsmilieu.

De globale enveloppe, 570.000 euro in 2009, maakt het mogelijk meer dan vijftig betrekkingen voor ondersteunde jongeren te financieren.

4.7. Gelijke kansen

Elk jaar wordt er een projectoproep inzake gelijke kansen gelanceerd waarop de gemeenten kunnen reageren. Het BPB geeft advies over de voorgestelde projecten. Dit advies, samen met het advies van de gewestelijke coördinatrice inzake partnergeweld⁽¹⁾, wordt bezorgd aan de bevoegde minister, met een samenvattende tabel. Het is de minister die beslist een project in aanmerking te

nemen en het volledig of gedeeltelijk te subsidiëren. De criteria om een project te selecteren zijn onder andere het vernieuwende karakter ervan, de reikwijdte en/of het soort doelpubliek, de voorziene samenwerkingen, het duurzame karakter van het project of nog het feit dat het project de ambitie heeft het zelfbeeld en het zelfvertrouwen op te krikken van het kwetsbare doelpubliek.

De voorstellen van de gemeenten, tijdens de projectoproep in 2009, betroffen zowel preventiecampagnes tegen geweld als de uitgave van infobrochures of de organisatie van sensibiliseringsdagen voor professionals. Partnergeweld was een thema dat sterk ontwikkeld werd. Overigens hadden andere projecten die ontwikkeld werden in het kader van de 'gelijkekansensubsidies' als thema gelijke kansen voor mannen en vrouwen, namelijk gelijk loon, gelijke kansen voor meisjes en jongens op school, niet-seksistisch onderwijs.

Uiteindelijk maakten de gekozen projecten het voorwerp uit van een subsidiebesluit in dertien gemeenten, voor een bedrag van 81.923,52 euro.

4.8. De thesaurieleningen en de financiële plannen

Het Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds voor de Gemeentelijke Thesaurieën (BGHGT), dat in 1993 is opgericht, helpt de gemeenten en OCMW's op verschillende manieren. Ten eerste staat het thesaurieleningen toe aan gemeenten die het evenwichtsvoorschrift van artikel 252 van de Nieuwe Gemeentewet niet naleven. Ten tweede kan het leningen toekennen aan gemeenten die beslist hebben hun activiteiten beter te coördineren of te rationaliseren⁽²⁾. Ten derde biedt het fonds de gemeenten en de OCMW's aan om bepaalde financiële diensten te verrichten, zoals het schuldbeheer.

Elke tegemoetkoming door het fonds vereist van financiële plannen van de gemeenten en OCMW's die een begrotingsevenwicht garanderen. De financiële plannen worden in het algemeen opgesteld voor een periode van vijf jaar.

De gewestelijke inspectie volgt de naleving van het financiële plan op bij de gemeenten die een lening hebben gekregen van het BGHGT, en een gewestelijke inspecteur oefent een opdracht als commissaris uit bij de overkoepel-

(1) Die persoon werkt bij de directie Human Resources en Gelijke Kansen van het Ministerie.

(2) Dit verklaart de aanwezigheid van een gewestelijke inspecteur bij de koepelorganisatie 'Iris' van de Brusselse openbare ziekenhuizen.

lende structuur IRIS om daar op te volgen of de financiële plannen van de ziekenhuizen worden nageleefd.

4.8.1. De verwezenlijking van de financiële plannen van de gemeenten in 2009

In 2009 waren er negen gemeenten die via een overeenkomst gebonden waren aan het BGHGT, namelijk: Anderlecht, Etterbeek, Ganshoren, Jette, Schaarbeek, Sint-Agatha-Berchem, Sint-Gillis, Vorst en Watermaal-Bosvoorde.

De financiële plannen die van kracht waren tijdens het boekjaar 2009 hebben het voorwerp uitgemaakt van een vernieuwing die de gewestregering aan het eind van het boekjaar 2007 had goedgekeurd. Het boekjaar 2009 is dus voor die gemeenten het tweede jaar van het plan.

De uitvoering van de plannen wordt ook opgevolgd door regelmatige bijeenkomsten van begeleidingscommissies, die bestaan uit vertegenwoordigers van de gemeenten en van de toezichhoudende overheid. Zo hebben de opvolgingscommissies tijdens het boekjaar 2009 37 keer vergaderd met die negen gemeenten die zich aan een plan moeten houden.

Overigens heeft het BGHGT in 2009 ingestemd met twee thesaurieleningen (beslissing van de regering op 27 november 2009): een lening van 5,2 miljoen aan de gemeente Anderlecht en een lening van 4,8 miljoen voor de gemeente Jette.

Hoewel die bedragen om tijdsredenen niet opgenomen konden worden in de aangepaste begroting voor 2009 hebben wij er rekening mee gehouden in de tabel hieronder om het gecumuleerde resultaat aan te kondigen dat vastgesteld zal worden in de rekening voor 2009 van die twee gemeenten.

Voor alle negen gemeenten die onder een financieel plan vallen zou het resultaat van het eigen boekjaar, namelijk de ontvangsten van het boekjaar min de uitgaven van het boekjaar, volgens de aangenomen financiële plannen een overschot van 9,3 miljoen euro moeten aangeven op het eind van het boekjaar 2009. Welnu, we zien een tekort van 1,2 miljoen. Dat is een verschil van 10,5 miljoen ten opzichte van de doelstellingen van de financiële plannen, ofwel 0,2% van de totale uitgaven van die gemeenten.

Twee elementen die niet voorzien konden worden tijdens de opstelling van de financiële plannen eind 2007

hebben aanzienlijke gevolgen gehad voor de gemeentelijke financiën, en in het bijzonder voor de gemeenten die gebonden zijn aan het fonds:

- het volledige effect in 2009 van de drievoudige indexatie van de weddes en de sociale toelagen die zich in 2008 heeft voorgedaan;
- het dividend van de 'Gemeentelijke Holding' dat niet is uitgekeerd naar aanleiding van de banken- en financiële crisis die in het bijzonder de bank Dexia heeft getroffen. Deze niet-uitkering van het 'Dexia'-dividend betekent voor de negen gemeenten die onder een plan vallen 13,2 miljoen euro minder ontvangsten, als we ons baseren op de vastgestelde ontvangsten in 2008.

Het was praktisch onmogelijk voor die gemeenten om in eenzelfde boekjaar een dergelijke daling van de ontvangsten te compenseren. De resultaten van het eigen begrotingsjaar die de gemeenten dus aan het eind van het boekjaar 2009 hebben vastgesteld, en die we kunnen beschouwen als een voorproef van de rekening van het boekjaar, wijken meestal af van de verwachte resultaten van het financiële plan.

De financiële plannen nemen natuurlijk de dotaties aan de OCMW's en aan de politiezones op. Die vertegenwoordigen in 2009 respectievelijk 12% en 13% van de totale uitgaven van die gemeenten. Voor die twee dotaties voorzagen de financiële plannen 169 miljoen euro; eind 2009 bedroeg de afwijking 5,1 miljoen.

Voor de gemeenten die onder een plan vallen, is in 2009 met de gewestelijke subsidie die uitgekeerd wordt in het kader van de ordonnantie van 2007 om de begrotings-situatie te verbeteren een totaalbedrag van 24,9 miljoen euro gemoeid.

De inning door de negen gemeenten van die subsidie gedurende drie boekjaren, de tegemoetkomingen van het Herfinancieringsfonds die een consolidering van de gecumuleerde saldo's mogelijk hebben gemaakt en een verbetering van de resultaten van de eigen boekjaren 2007 en 2008, zorgen alles samen voor een overschot van 31,9 miljoen als gecumuleerd resultaat, terwijl de plannen een gecumuleerd tekort voorzagen van 24,4 miljoen euro.

De verbetering en de stabilisering van de financiële situaties van die gemeenten blijven afhankelijk van de strikte naleving van de financiële plannen.

Verwezenlijking van de financiële plannen in 2009. Gew. B = Gewijzigde begroting.

	Anderlecht		Sint-Agatha-Berchem		Etterbeek		Vorst		Ganshoren		Jette		Sint-Gillis		Schaarbeek		Watermaal-Bosvoorde	
	Plan 2009	Gew. B 2009	Plan 2009	Gew. B 2009	Plan 2009	Gew. B 2009	Plan 2009	Gew. B 2009	Plan 2009	Gew. B 2009	Plan 2009	Gew. B 2009	Plan 2009	Gew. B 2009	Plan 2009	Gew. B 2009	Plan 2009	Gew. B 2009
ONTVANGSTEN																		
Prestaties	7,0	7,8	1,9	1,9	4,4	4,4	3,3	3,5	0,8	0,8	3,8	4,6	3,2	4,6	6,4	7,6	2,0	2,3
Overdrachten	106,1	110,5	20,8	22,4	56,5	58,6	53,6	57,7	19,6	20,2	47,5	49,9	69,1	72,2	126,4	138,0	29,6	30,5
Schuld	6,8	4,5	1,0	1,0	3,5	2,5	3,8	2,4	1,1	1,1	3,0	2,2	5,7	3,9	10,4	5,6	1,8	1,6
Subtotaal	119,8	122,8	23,7	25,4	64,6	65,5	60,7	63,5	21,5	22,1	54,3	56,7	78,0	80,7	143,2	151,2	33,4	34,4
Gesubsidieerd onderwjs	30,1	31,7	5,2	5,3	11,4	11,3	5,6	5,6	0,7	0,7	11,2	11,1	11,4	11,9	25,8	25,9	5,2	5,3
TOTAAL ONTVANGSTEN	149,9	154,5	28,9	30,7	75,9	76,8	66,3	69,2	22,2	22,8	65,5	67,8	89,3	92,6	169,0	177,1	38,5	39,7
UITGAVEN																		
Personeel	56,8	61,4	9,6	10,0	27,6	27,8	30,5	33,8	8,4	8,9	25,2	26,4	34,8	35,5	58,1	62,4	15,8	16,0
Werking	12,4	13,8	3,0	3,4	6,9	7,8	5,6	7,5	1,8	1,9	5,4	6,1	8,4	9,3	11,3	12,5	4,4	4,5
Overdrachten	41,8	43,3	8,4	9,0	21,3	22,1	22,1	24,0	9,9	9,3	17,3	18,5	27,7	28,5	62,6	67,9	11,9	11,3
Schuld	12,5	12,3	3,8	3,8	9,2	8,6	5,3	4,7	2,1	2,1	9,1	8,7	8,8	9,2	12,7	13,1	2,6	3,1
Subtotaal	123,5	130,8	24,7	26,2	65,0	66,3	63,5	70,0	22,2	22,1	56,9	59,6	79,6	82,5	144,7	155,9	34,7	34,9
Gesubsidieerd onderwjs	30,1	31,7	5,2	5,3	11,4	11,3	5,6	5,6	0,7	0,7	11,2	11,1	11,4	11,9	25,8	25,9	5,2	5,3
TOTAAL UITGAVEN	153,6	162,5	30,0	31,5	76,4	77,6	69,1	75,6	23,0	22,8	68,2	70,7	91,0	94,3	170,5	181,8	39,8	40,3
RESULTAAT EIGEN DIENSTJAAR	- 3,7	- 8,0	- 0,9	- 0,9	- 0,4	- 0,8	- 2,8	- 6,4	- 0,7	- 0,0	- 2,6	- 2,9	- 1,7	- 1,8	- 1,5	- 4,8	- 1,3	- 0,5
Toelage verbetering budgettaire toestand	5,6	5,6	1,0	1,0	2,3	2,3	2,5	2,5	0,9	0,9	3,0	3,0	3,6	3,6	4,9	4,9	1,2	1,2
Resultaat met gewestelijke steun	1,9	-2,4	0,1	0,1	1,9	1,5	-0,3	-3,9	0,2	0,9	0,8	0,0	1,9	1,8	3,4	0,1	0,1	0,7
Resultaat vroegere dienstjaren	- 21,0	- 5,5	0,0	1,5	- 0,6	7,1	7,9	9,5	- 1,0	1,8	- 13,1	- 5,1	- 10,7	- 0,2	8,1	24,5	- 0,9	2,8
Overboekingen ontvangsten	-	5,2	-	0,1	-	-	0,3	1,3	-	-	-	4,2	-	1,7	0,0	2,9	-	-
Overboekingen uitgaven	-	-	0,1	-	-	0,5	-	-	-	-	-	-	-	1,7	3,2	16,2	-	0,4
GECUMULEERD RESULTAAT	- 19,1	- 2,7	0,1	1,7	1,3	8,1	7,8	6,9	- 0,8	2,7	- 12,3	- 0,8	- 8,8	1,6	8,4	11,4	- 0,8	3,1

4.8.2. De opvolging van de IRIS-ziekenhuizen in 2009

De rekeningen voor 2009 van de verschillende ziekenhuisstructuren zijn nog niet beschikbaar, dus zijn de gegevens die meegedeeld worden in dit verslag afgeronde schattingen die erg dicht bij de definitieve resultaten zouden moeten liggen.

Vergelijking tussen de globale resultaten van de vijf ziekenhuisstructuren van het IRIS-netwerk voor de boekjaren 2008 en 2009, en met de doelstellingen van het herstelplan, in euro. Het IZZ is het Iris Ziekenhuis Zuid, het UKZKF is het universitair kinderziekenhuis Koningin Fabiola. *Bron: interne gegevens bij het BPB*

Mohamed Mezouli, gewestelijk inspecteur, regeringscommissaris bij de koepelorganisatie IRIS

Globaal resultaat	rekening 2008	plan 2009	rekening 2009
UMC Sint-Pieter	- 1.054.118	- 2.074.925	- 1.000.000
UMC Brugmann	- 6.308.290	- 8.000.000	- 6.200.000
IZZ	- 3.779.570	- 4.328.529	- 3.800.000
UKZKF	- 2.314.050	- 4.491.421	- 2.000.000
Bordet	- 1.624.351	- 2.644.578	- 1.300.000
Totaal	- 15.080.379	- 21.539.453	- 14.300.000

We stellen vast dat het geconsolideerde resultaat voor alle ziekenhuizen zoals geschat voor het boekjaar 2009 beter is dan voor het boekjaar 2008. Bovendien tekenen alle ziekenhuizen in 2009 betere resultaten op dan wat bepaald was in de herstelplannen die de gewestregering heeft goedgekeurd, onder meer dankzij concrete maatregelen die genomen zijn inzake de rationalisering van het medische aanbod en personeel en de medische productiviteit, en waarbij de kwaliteit van de verstrekte zorgen behouden blijft. Het is wel van belang te verduidelijken dat alle ziekenhuizen hebben kunnen genieten van de daling van de interestvoeten door de maatregelen die de Europese Centrale Bank heeft genomen in het kader van de economische crisis, waardoor ze globaal gezien meer dan 3 miljoen euro hebben kunnen besparen.

4.9. De financiering van de erediensten en van de morele vrijzinnige bijstand

De financiering van de erkende erediensten⁽¹⁾ wordt ver-

deeld over meerdere overheden:

- de federale staat regelt de wedden van de geestelijken;
- de gemeente zuivert het eventuele tekort aan op de begrotingen van de katholieke, protestantse en anglicaanse kerkfabrieken en van de joodse gemeenschappen;
- Het Gewest – in de andere gewesten, de provincies – zuivert het tekort aan op de begrotingen van de orthodoxe kerkfabrieken en van de islamitische gemeenschappen, en van de kathedraalfabriek Sint-Michiel en Sint-Goedele in Brussel en Sint-Rombouts in Mechelen⁽²⁾. Het Gewest kent ook een subsidie toe aan de twee instellingen voor morele vrijzinnige bijstand.

In 2009 werd het tekort van de orthodoxe fabrieken voor 68.000 euro aangezuiverd, plus 14.000 euro voor werken. Er was geen tegemoetkoming voor de kathedralen Sint-Michiel en Sint-Rombout noch voor de moskeeën.

Het bestuur heeft overigens 1.696.000 euro uitbetaald ten gunste van de twee instellingen van de georganiseerde vrijzinnigheid.

(1) Een eredienst wordt eerst op federaal niveau erkend. Als die stap gezet is, moet de eredienst zich organiseren in plaatselijke gemeenschappen, die elk erkend moeten worden door het Gewest. Momenteel zijn er zes erkende erediensten in België: de katholieke, de anglicaanse, de orthodoxe, de protestantse, de joodse en de islamitische eredienst.

(2) Het aartsbisdom Mechelen-Brussel strekt zich uit over het rechtsgebied van drie provincies en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De financiering van het tekort van de twee kathedraalfabrieken die er zich bevinden valt ten laste van elk van de provincies en van het Gewest, naar verhouding van het aantal parochianen.

5 De andere activiteiten

5.1. De internationale betrekkingen

Het BPB coördineert de Belgische delegatie bij het Comité pour la Démocratie locale et régionale (CDLR), een van de intergouvernementele comités van de Raad van Europa. Het comité heeft een adviserende bevoegdheid en formuleert aanbevelingen. Het CDLR houdt zich specifiek bezig met het volgende:

- teksten goedkeuren die van de expertcomités afkomstig zijn (elektronische democratie, financiering van de plaatselijke besturen, enz.);
- advies geven over de teksten die afkomstig zijn van het Congres van de lokale besturen;

- de aanvragen van het Comité van ministers onderzoeken die behoren tot zijn competentie
- de code van de regionale democratie opstellen

Het BPB helpt elk jaar de Europese week van de lokale democratie organiseren. Dat is een initiatief van de Raad van Europa dat georganiseerd wordt rond 15 oktober en dat erop gericht is de kennis over de lokale democratie en de democratische participatie op plaatselijk niveau te promoten. De activiteit wordt georganiseerd in samenwerking met de Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en kreeg in 2009 een subsidie van 60.000 euro.

Paul-Henri Philips, Algemene directie

Europees denken en plaatselijk handelen... en omgekeerd!

De deelname van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan het werk van de Raad van Europa in het kader van de plaatselijke en gewestelijke democratie maakt het mogelijk ons erfgoed aan lokale handvesten en gildes te benutten, dat geleid heeft tot onze huidige democratie en onze sterke plaatselijke identiteit.

De Belgische- en meer in het bijzonder de Brusselse kennis van zaken op het vlak van het beheer van de plaatselijke besturen en met respect voor de beginselen van goed beheer en participatie, onze

expertise op het vlak van stedenbouwkunde, financieel beheer en personeelsbeheer, hebben al meerdere malen navolging gevonden in tal van landen, waaronder onder meer de nieuwe democratieën in Oost-Europa.

Als vertegenwoordiger van het BPB bij het CDLR heb ik de kans gekregen het werk te leiden van een expertgroep rond goed bestuur, zowel op plaatselijk als op gewestelijk niveau. In die groep hebben we gewerkt aan het 'referentiekader voor de regionale democratie', dat voorgesteld werd tijdens de Europese conferentie voor ministers die verantwoordelijk zijn voor regionaal en lokaal bestuur, op 16 november. Het is een instrument voor elk land dat regionale structuren wil invoeren of de bestaande regionale structuren wil verbeteren, en het is erop gericht een minimaal 'corpus' te bepalen dat het bestaan en de werking van de regionale instellingen garandeert.

Binnenkort wordt een ander Europees programma gelanceerd in de richting van de Brusselse stad en gemeenten, met als doel het 'Europese label van goed bestuur' toe te kennen via twaalf beginselen en democratische prestatie-indicatoren.

5.2. De deelname aan werkgroepen

De personeelsleden van het BPB werken mee aan veel werkgroepen. Daar wordt een beroep gedaan op hun expertise. Het gaat onder meer over:

5.2.1. De Informatie- en Overlegcommissie betreffende de temporalien van de erediensden

Artikel 5 van de samenwerkingsovereenkomst van 2 juli 2008 tussen de federale overheid, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de erkenning van de erediensden, de wedden en pensioenen van de bedienaars der erediensden, de kerkfabrieken en de instellingen belast met het beheer van de temporalien van de erkende erediensden heeft een informatie- en overlegcommissie opgericht. Die komt om de drie maanden samen en staat in voor de coördinatie, de uitvoering en het goede verloop van de uitvoering van de voornoemde samenwerkingsovereenkomst. Het BPB neemt deel aan het werk van de commissie.

5.2.2. De Commissie voor de overheidsopdrachten

Bij de uitvoering en toepassing van de regelgeving inzake overheidsopdrachten wordt de federale wetgevende macht bijgestaan door een raadgevend orgaan dat in de jaren zestig is opgericht bij de kanselarij van de eerste minister: de Commissie voor de overheidsopdrachten. De commissie bestaat uit zowel vertegenwoordigers van de overheid (staat, gewesten, gemeenschappen, parastatalen, steden en gemeenten), van de grote overheidsbedrijven (NMBS, de Post), van het Rekenhof en van de Inspectie van Financiën als vertegenwoordigers van de privésector, en stelt de voorontwerpen van wetten en koninklijke en ministeriële besluiten op, en geeft advies over alle algemene juridische vragen over de toepassing van de geldende regelgeving⁽¹⁾. De Commissie voor de overheidsopdrachten werkt momenteel aan de omzetting in nationaal recht van de laatste Europese richtlijnen inzake overheidsopdrachten. Twee personeelsleden van de directie Overheidsopdrachten zijn als effectieve leden betrokken bij het wekelijkse werk van de commissie en letten er in het bijzonder op dat er bij de voorbereiding van de wetteksten rekening gehouden wordt met de belangen van de aanbestedende plaatselijke overheden.

5.2.3. Het Comité C

Patricia Janssens, Directie Gemeentepersoneel

Het beleid dat de Brusselse regering voert inzake het personeel van de plaatselijke besturen wordt voor een groot deel onderhandeld met de representatieve vakbondsorganisaties. Die vakbondsorganisaties sturen hun eisenbundels inzake het plaatselijke personeel naar de regering.

Die onderhandelingen, waarvan de procedure bij wet bepaald is, vinden voor de Brusselse gemeenten plaats binnen een orgaan dat daartoe bij wet is opgericht: het Comité C. Het comité wordt voorgezeten door de Minister-President.

Alle mogelijke maatregelen worden vooraf onderzocht op hun haalbaarheid en de financiële gevolgen die ermee gepaard gaan. Die studies worden uitgevoerd door de directie Gemeentepersoneel. De directie heeft dus een permanente afvaardiging bij het Comité C en verzorgt het secretariaat voor het comité. Als er over bepaalde punten overeenkomsten gesloten worden, worden die opgenomen in een protocol dat de administratie zal uitvoeren.

(1) Het statuut van de commissie wordt momenteel geregeld door het koninklijk besluit van 10 maart 1998 tot inrichting van de Commissie voor de overheidsopdrachten (B.S. 27 maart 1998).

Dit is een lijst met recente beleidsrichtlijnen waarover onderhandeld is in het Comité C:

Sectoraal akkoord 2007-2009

- Toepassing van het koninklijk besluit om het forfaitaire deel van de eindejaarspremie te verhogen
- Weddeschaalverhoging voor de personeelsleden van niveau C: 3 %
  - 2 % gesubsidieerd door het Gewest;
  - 1 % gefinancierd door de gemeenten.
- Oprichting van werkgroepen om de problematiek van de taalpremie te onderzoeken en de statutaire betrekkingen bij de gemeenten en de OCMW's.

Protocol 2007/1 – Sociaal akkoord over de rust- en verzorgingstehuizen

- Einde loopbaan
  - Automatisch recht op eindloopbaanmaatregelen voor bepaalde personeelscategorieën;
  - Toekenning van bijkomende verlofdagen aan bepaalde categorieën personeelsleden vanaf 52 jaar;
  - Aantrekkelijkheidspremie;
  - Afschaffing van de carensdag voor de arbeiders.

Rondzendbrief 2007/006 – Opzeggingstermijn en gewaarborgd loon van de arbeiders

- Rondzendbrief die aan arbeiders met meer dan vijf jaar anciënniteit de voordelen toekent die bedienden krijgen met betrekking tot de opzeggingstermijn en het gewaarborgde loon in geval van ziekte.

Rondzendbrief 2008/005 – Tuchtregeling voor het contractuele personeel

- Verzending van een standaardreglement

Infocfiche

- Over de evaluatieprocedure.

5.2.4. De gewestelijke commissie voor gemeentelijke comptabiliteit

De commissie voor gemeentelijke comptabiliteit is opgericht in 1994 om de gemeenten te begeleiden tijdens de installatiefase van de nieuwe boekhouding. Het werk van de commissie is daarna uitgebreid: ze geeft adviezen, beantwoordt vragen, maar past vooral de ge-

meentelijke comptabiliteit aan opdat die niet enkel een technische tool zou zijn maar een bron van informatie voor iedereen.

5.3. De parlementaire vragen

Het bestuur heeft antwoorden voorbereid op meer dan vijftig parlementaire vragen.

5.4. De ondersteuning van het Rechtscollege

Het Rechtscollege is het orgaan dat ermee belast wordt de administratieve geschillen te regelen die elders in het land worden geregeld door de provinciale deputatie of het provinciale college. Dit orgaan telt negen leden die benoemd worden door het gewestelijke parlement en een secretaris uit de administratie van het parlement. Het BPB ondersteunt de werking van het Rechtscollege op twee vlakken:

1/ administratieve ondersteuning van de dossiers en opstellen van de processen-verbaal van de sessies;

2/ in samenwerking met de verslaggever die is aangewezen uit de leden een samenvatting opstellen van de argumenten van de betrokken partijen en een ontwerp van beslissing opstellen.

Op 1 januari 2010 waren drie dossiers geopend voor het Rechtscollege. Vier andere dossiers zijn in de loop van 2009 afgesloten.

5.5. Diverse bevoegdheden

5.5.1. De opstelling van de gewestelijke lijst met juryleden voor het Hof van Assisen

Als een Hof van Assisen wordt samengesteld, moet er een jury aangewezen worden. Hiertoe beschikt het bestuur over een lijst met potentiële juryleden, die de 19 gemeenten opstellen op basis van de kiezerslijsten, die later verfijnd worden via een schriftelijke ondervraging van de betrokken personen. De gemeentelijke lijsten worden daarna opgestuurd naar de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. De regering heeft deze taak overgenomen van de bestendige deputatie van de provincie Brabant (na de splitsing van de provincie) om die lijsten samen te voegen en er een 'provinciale' lijst van te ma-

ken, wat dus een gewestelijke lijst is geworden. Deze gewestelijke lijst wordt bezorgd aan de rechterlijke macht, die de lijst gebruikt om de jury's van het Hof van Assisen van Brussel samen te stellen.

De lijst wordt om de vier jaar opgesteld, en in dit geval moest in 2009 de lijst voor 2010-2013 opgemaakt worden. De voorbereiding vergt heel wat administratief werk, zowel op het vlak van de ontvangst van de gemeentelijke lijsten als op het vlak van de samenstelling van de gewestelijke lijst.

5.5.2. De toekenning van burgerlijke eretekens en eervolle onderscheidingen

Het toekenningsproces duurt heel lang doordat er veel instellingen moeten tussenkomen in de loop van de procedure⁽¹⁾.

In 2009 hebben de gemeenten 721 toekenningsvoorstellen ingediend. 88 eretekens en onderscheidingen zijn overigens toegekend aan personeelsleden van de OCMW's.

Tot slot is een vademecum over de procedure opgesteld voor de toekenning van deze onderscheidingen aan het personeel van de OCMW's.

5.5.3. Ondersteuning van de regionale verkiezingen van 2009

Twee personeelsleden van de directie Juridische Zaken hebben de dag van de verkiezingen de verkiezingsuitslagen helpen verzamelen bij de FOD Binnenlandse Zaken. Het gaat om een deelname aan de ophaling van de voorlopige en definitieve resultaten van de verschillende kantonbureaus en de ophaling van de processen-verbaal. Deze deelname heeft als doel een goed contact te behouden met de directie Verkiezingen op het federale niveau en een overzicht te krijgen van de manier waarop de federale overheid de 'nacht van de verkiezingen' organiseert.

(1) In het bijzonder de kanselarij van de eerste minister, de FOD Buitenlandse Zaken en het Koninklijk Paleis.

Inhoudstafel

Voorwoord van de directeur-generaal	I
1 Het bestuur Plaatselijke Besturen	2
1.1. Context	2
1.2. Organisatie van het BPB in 2009	4
1.3. Grote transversale projecten	6
2 Het landschap van de Brusselse plaatselijke besturen	7
2.1. De plaatselijke besturen	7
2.2. Het personeel van de plaatselijke besturen	7
2.3. De financiën van de plaatselijke besturen	9
2.4. De wetwijzigingen	12
3 De toezichtsactiviteit	15
3.1. Het toezicht op de gemeenten	17
3.2. Het toezicht op de OCMW's	18
3.3. De intercommunales	18
3.4. De erediensten	20
3.5. De politiezones	21
4 De financiering van de plaatselijke besturen	22
4.1. De dotaties	23
4.2. De subsidies “verbetering van de budgettaire toestand” en “economische ontwikkeling”	24
4.3. De gesubsidieerde werken	24
4.4. Preventie	27
4.5. De herwaardering van de loonschalen	29
4.6. Opleiding en professionele integratie	30
4.7. Gelijke kansen	31
4.8. De thesaurieleningen en de financiële plannen	31
4.9. De financiering van de erediensten en van de morele vrijzinnige bijstand	34
5 De andere activiteiten	35
5.1. De internationale betrekkingen	35
5.2. De deelname aan werkgroepen	36
5.3. De parlementaire vragen	37
5.4. De ondersteuning van het Rechtscollege	37
5.5. Diverse bevoegdheden	37

Verantwoordelijke uitgever:

Michel Van der Stichele
Ministerie van het Brussels hoofdstedelijk Gewest
Kruidtuinlaan 20, 1035 Brussel

Foto's:

Directie Externe communicatie
Ministerie van het Brussels hoofdstedelijk Gewest

Coördinatie: Olivier Filot

Grafiek creatie: Trinôme

Leescomité:

Martine Bocquet, Yves Cabuy, Walter Claes, Georges Davidovics, Véronique Gits, Nicole Juillard, Sophie Jurfest, Christine Namur, Yves Swennen, Karel Van Hoeymissen

Contacten:**Algemeen directie**

Michel Van der Stichele
apl@mrbc.irisnet.be

Directie Financiën

Sophie Jurfest
sjurfest@mrbc.irisnet.be

Directie Overheidsopdrachten

Yves Cabuy
ycabuy@mrbc.irisnet.be

Directie Toezicht op de OCMW's

Jean-Pierre Segers
jpsegers@mrbc.irisnet.be

Directie Juridische Zaken

Walter Claes
wclaes@mbhg.irisnet.be

Directie Gemeentepersoneel

Karel Van Hoeymissen
kvanhoeymissen@mbhg.irisnet.be

Directie Gesubsidieerde Werken

Nicole Juillard
njuillard@mrbc.irisnet.be

Directie Specifieke Initiatieven

Maria-Helena Vandenberg
mvandenberg@mbhg.irisnet.be

Gewestelijke Inspectie

Martine Bocquet
mbocquet@mrbc.irisnet.be